

Geef ze de ruimte

Speelruimtebeleid van Hilversum
2008 - 2015

Geef ze de ruimte

Speelruimtebeleid van Hilversum
2008 - 2015

Inhoud

Samenvatting	1
1 Inleiding	2
1.1 Collegeprogramma 2006 - 2010	2
1.2 Leeswijzer	3
2 Algemeen	4
2.1 Wat is spelen?	4
2.2 Effecten van buitenspelen	4
2.3 Kwaliteit in speelruimte	4
2.3.1 Informele speelruimte	4
2.3.2 Formele speelruimte	5
2.3.3 Kwaliteit in de formele en informele speelruimte	5
2.3.4 Basisvoorwaarden voor speelruimte	5
2.4 Drie mogelijke beleidsvormen bij spelen	6
3 Visie, doelstelling en uitgangspunten speelruimtebeleid	7
3.1 Visie	7
3.2 Doelstelling	7
3.3 Uitgangspunten van het speelruimtebeleid	7
4 Van huidige naar gewenste situatie van de speelruimte	9
4.1 Huidige en gewenste situatie speelruimte	9
4.2 Maatregelen	12
5 Ontwerp, aanleg, onderhoud en beheer formele speelvoorzieningen	14
5.1 Ontwerp en aanleg van formele speelvoorzieningen	14
5.2 Onderhoud en beheer formele speelplekken	14
5.3 Veiligheidsvoorschriften	15
5.4 Inspecties	15
5.5 Service Meldpunt	15
5.6 Ondeugdelijke speeltoestellen	15
6 Financiële consequenties	17
6.1 Algemeen	17
6.2 Aanleg	17
6.3 Onderhoud en beheer	17
6.4 Financiële consequenties bij de te nemen maatregelen voor formele speelplekken	18
7 Geraadpleegde literatuur	22

8	Bijlagen	23
8.1	Bijlage 1: Kaart ligging speelplekken en wijk/buurt indeling Hilversum	23
8.2	Bijlage 2: Huidige en gewenste situatie speelruimte per wijk	24
8.2.1	Vooraf	24
8.2.2	Wijk 1, Centrum	24
8.2.3	Wijk 2, Noordwest	26
8.2.4	Wijk 3, Zuidwest	27
8.2.5	Wijk 4, Zuid	29
8.2.6	Wijk 5, Zuidoost	31
8.2.7	Wijk 6, Oost	33
8.2.8	Wijk 7, Noordoost	36
8.2.9	Wijk 8, Hilversumse Meent	38
8.3	Bijlage 3: Overzicht speelplekken in Hilversum	39
8.4	Bijlage 4: Brief minister Dekker reserveren 3% van openbare ruimte als speelruimte	47
8.5	Bijlage 5: Soorten formele ruimte in Hilversum	50
8.6	Bijlage 6: Basiselementen formele speelruimte	51
8.7	Bijlage 7: Afmetingen speelplek op blok-, buurt- en wijkniveau	52
8.8	Bijlage 8: Logboek	53
8.9	Bijlage 9: Kwaliteitsaspecten inrichting en beheer openbare (speel)ruimte in Hilversum	54
8.10	Bijlage 10: Overzicht kosten speelvoorzieningen in het kader van ISV	55

Samenvatting

De gemeente Hilversum wil de openbare ruimte zodanig inrichten dat de leefbaarheid van de buurten goed is en alle kinderen en jongeren plezierig buiten kunnen spelen. Belangrijk hierbij is dat de openbare ruimte zelf bespeelbaar is (informele speelruimte) en dat waar dit niet het geval is, een veilige, goed bereikbare, hoogwaardige en centraal gelegen speelplek aanwezig is (formele speelruimte). Op die speelplekken moeten de kinderen voldoende speelaanleidingen aangeboden krijgen die afgestemd zijn op hun behoeften. Het realiseren of renoveren van een speelplek gebeurt in overleg met ouders en kinderen (= samenlevingsgericht).

De hoeveelheid informele speelruimte verschilt per wijk. In verschillende wijken is hieraan een tekort. Het huidige aanbod van formele speelvoorzieningen (met uitzondering van sommige trapvelden van natuurgras) is veilig en kwalitatief en bovendien redelijk verspreid. In verschillende wijken zijn hoogwaardige speelplekken met een grote speelwaarde. Er bestaan echter ook 'witte vlekken' op de speelruimtekaart en de speelwaarde van verschillende speelvoorzieningen is beperkt. Het is wenselijk het tekort aan informele en formele speelruimte te verkleinen.

Om voldoende openbare speelruimte in Hilversum te hebben, wordt u voorgesteld om

- 3% van de openbare ruimte bestemd voor bebouwing (woningen met eventuele tuinen, winkels, kantoren, enzovoort, met uitzondering van terreinen speciaal bedoeld voor bedrijven) als speelruimte te reserveren in gebieden van stedelijke vernieuwing;
- de openbare ruimte beter bespeelbaar in te richten;
- waar mogelijk huidige speelplekken een meer hoogwaardige invulling te geven;
- te zoeken naar nieuwe speelruimte.

1 Inleiding

Het is van essentieel belang dat met name kinderen, maar ook andere wijkbewoners beschikken over speelruimte in de openbare ruimte. Met recht kan hier dan ook worden gesproken over een basisvoorziening. Dit vraagt van de gemeente, als inrichter en beheerder van de openbare ruimte, een forse inspanning. Zij moet als regisseur de kaders stellen waarbinnen het mogelijk is om de kinderen veilig te laten spelen.

In Nederland is een trend te zien dat de ruimte waarover kinderen kunnen beschikken voor hun buitenspel steeds verder wordt ingeperkt. Het gevoel van onveiligheid is toegenomen. Dit komt onder andere door ontwikkelingen in de ruimtelijke ordening, de woningbouw en het verkeer. In Hilversum is bijvoorbeeld ook sprake van verstedelijking, druk verkeer en veel geparkeerde auto's. Door dit alles kunnen kinderen nog maar weinig 'zo maar' buitenspelen en is speelruimte een schaars artikel geworden.

1.1 Collegeprogramma 2006 - 2010

Het college van de gemeente Hilversum geeft in het collegeprogramma 2006 - 2010 aan een morele plicht te hebben om goed voor de inwoners van Hilversum te zorgen. Zij wil de kwaliteit van de woonomgeving verbeteren en kiest daarbij voor de kwetsbaren. Kinderen behoren tot deze groep, omdat volwassenen vaak bepalen hoe de woonomgeving er uit gaat zien en de behoefte van de kinderen daarbij vaak wordt vergeten.

Het college vindt de jeugd belangrijk. Zij wil extra aandacht besteden aan accommodaties voor jeugd en jongeren. Na een tijd van bezuinigingen - in 2000 zijn 40 speelplekken opgeheven - is nu een tijd van investeren in de jeugd en dus ook in het spelen in de openbare ruimte aangebroken.

Het college vindt verder sport en recreatie, waaronder ook ‘spelen in de openbare ruimte’ valt, van essentieel belang voor jong en oud. Zowel in het nieuwe jeugd- als in het nieuwe sport- en beweegbeleid wordt spelen in de openbare ruimte als speerpunt genoemd. Om onder andere de kwaliteit van de openbare speelruimte te bevorderen, wil het college meer aandacht voor de vergroting van de verkeersveiligheid en geeft hoge prioriteit aan onder andere voetgangers en fietsers. Kinderen kunnen met een goede verkeersveiligheid de speelplekken beter en zelfstandiger bereiken. Verder wil zij ook inzetten op preventieve maatregelen. Een goed aanbod van openbare speelruimte werkt preventief tegen bijvoorbeeld jeugdcriminaliteit.

Het college heeft per 2008 in gevallen waar nu geen verhoging van de inkomsten van andere overheden als provincie, rijk en Europese Unie is gerealiseerd, een onderhoudsprogramma ingevoerd. Hieronder vallen ook de speelvoorzieningen.

Het college vindt dat het tijd is voor een nieuw speelruimtebeleid in Hilversum. Zoals uit bovenstaande tekst blijkt, is het wenselijk om op verschillende niveaus en in verschillende geledingen van de gemeente aandacht te schenken aan speelruimte, om goede openbare speelruimte voor kinderen te garanderen. De verbanden met het jeugd- en sport- en beweegbeleid en het beleid op gebied van verkeersveiligheid zijn hierboven al aangegeven. Zo ontstaat een integraal speelruimtebeleid.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op algemene aspecten over spelen: wat is spelen eigenlijk, waarom is buitenspelen belangrijk en hoe krijg je kwaliteit in de speelruimte. In hoofdstuk 3 worden de visie over en de doelstelling van het speelruimtebeleid van Hilversum besproken. De uitgangspunten die hierbij worden gehanteerd, worden tevens in dit hoofdstuk genoemd. In hoofdstuk 4 wordt het huidige en het gewenste voorzieningenniveau in kaart gebracht en wordt aangegeven welke maatregelen nodig zijn om de gewenste situatie te bereiken. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op het ontwerp, de aanleg en het onderhoud en beheer van de formele speelvoorzieningen. Tenslotte wordt in hoofdstuk 6 ingegaan op de financiën betreffende de speelvoorzieningen.

2 Algemeen

2.1 Wat is spelen?

Het meest kenmerkende element van spelen is vrijheid. Binnen de mogelijkheden van de omgeving kiest het kind zijn eigen spel en bezigheden. Spelen is interactie met de omgeving; speelruimte is vooral experimenteerruimte.

De vormen van spel zijn bewegingsspel, constructiespel, rollenspel, regel- en wedstrijdspel en ontmoeting of rust.

Spel en activiteit zijn geen synoniemen. Spelen is niet alleen bewegen, maar ook 'rust': 30% van de tijd dat kinderen buitenspelen zijn ze in rust (bij elkaar zitten, nieuwtjes uitwisselen, plannen maken, kijken naar andere kinderen). Daarnaast brengen kinderen niet meer dan 10% van hun tijd op speeltoestellen door. Een open ruimte nodigt uit tot beweging en is dus ideaal om bijvoorbeeld te rennen, te fietsen of met een bal te spelen. Een omgeving die gesloten is, leent zich voor rust.

2.2 Effecten van buitenspelen

Buitenspelen is belangrijk. Kinderen en jeugdigen moeten dan ook veilig en zonder onnodige bemoeienis van volwassenen buiten kunnen spelen.

De effecten van buitenspelen zijn:

- **Een evenwichtige ontwikkeling van het kind** op lichamelijk, geestelijk, emotioneel en sociaal vlak waardoor het kind een betere gezondheid heeft en een betere toekomst krijgt;
- **Bevordering leefbaarheid van de buurt:** in een omgeving waar kinderen rondom hun eigen huis buiten kunnen spelen, komen hun ouders als vanzelfsprekend met elkaar aan de praat en ontstaat meer betrokkenheid. Een openbaar speelplekje, een brede stoep of een plantsoentje zijn ideale ontmoetingsplaatsen voor buurtbewoners;
- **Verhoging economische waarde van een wijk:** vandalisme krijgt minder kans als het aanbod aan speel- en ontmoetingsplekken in de wijk zijn afgestemd op de verschillende leeftijdsgroepen van de kinderen en jongeren. Daarbij komt dat de aanwezigheid van veel en goede speelruimte de aantrekkingskracht van een wijk sterk vergroot;
- Niet kunnen spelen schept **maatschappelijke verschillen**. In een stimulerende omgeving zijn minder maatschappelijke tegenstellingen.

2.3 Kwaliteit in speelruimte

2.3.1 Informele speelruimte

Kinderen spelen het liefst overal en het liefst op plekken die daarvoor niet exclusief bedoeld zijn; kinderen zien de gehele woonomgeving als speelruimte. Deze ruimte wordt informele speelruimte genoemd. Helaas is die in een aantal wijken nauwelijks nog aanwezig. Rond Hilversum zijn wel veel natuur- en recreatiegebieden te vinden, maar deze zijn door jonge kinderen vaak niet zelfstandig te bereiken.

Een goede woonwijk voor kinderen is een woonwijk met tuinen, 'overgangsräume', zoals een stoep of hofje dat aansluit op het privé-gebied en met een verkeersluw regime voor auto's en motoren. Belangrijk is dat er voldoende herkenningspunten zijn om een kind zich veilig te laten voelen.

2.3.2 Formele speelruimte

Een formele speelplek, met een officiële bestemming ‘spelen’, is bij een tekort aan informele speelruimte een goede mogelijkheid om toch veilig buiten te kunnen spelen. Hoe minder openbare ruimte, hoe meer behoefte aan formele speelruimte. In de Hilversumse wijken met veel groen is de behoefte aan formele speelruimte klein. Hier zijn vaak weinig formele speelplekken te vinden. In Hilversum is ook een aantal wijken met een grote behoefte aan formele speelruimte. Er zijn momenteel 159 formele speelplekken gerealiseerd.

Bijlage 1 toont de locaties van de speelplekken in kaart en in bijlage 3 wordt een overzicht per wijk gegeven van deze locaties. In bijlage 5 wordt aangegeven welke soorten van formele speelruimte in Hilversum te vinden zijn.

2.3.3 Kwaliteit in de formele en informele speelruimte

Speelruimtebeleid is niet het invullen van ‘restruimte’ met veilige toestellen en speelaanleidingen. Als de voorzieningen op een slechte plek staan, zal niemand komen en is de investering voor niets geweest. Veiligheid en hoeveelheid ruimte alleen zijn niet voldoende om kwaliteit in speelruimtebeleid te brengen.

Het speelruimtebeleid dient zich te richten op zowel de formele als informele speelruimte. Het beleid voor de inrichting/ontwikkeling van formele speelruimte is met name gericht op de korte en middellange termijn en richt zich op het beheer van bestaande woongebieden. Het beleid voor de informele speelruimte richt zich op de lange termijn. Indien goed ingezet wordt op de ontwikkeling van de informele speelruimte, zodat deze voldoet aan bepaalde voorwaarden en voldoende ruimte biedt, is de noodzaak voor het aanleggen van formele, vaak kostbare, speelruimte minder noodzakelijk.

Om voldoende veilige speelruimte te hebben, wordt de landelijke richtlijn om 3% van de openbare ruimte bestemd voor bebouwing (woningen met eventuele tuinen, winkels, kantoren, enz.) te reserveren voor formele speelruimte steeds vaker in gemeenten toegepast. Per hectare is dit dus 300 m². De minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer heeft in 2005 door middel van een brief de gemeenten verzocht deze richtlijn toe te passen. In bijlage 4 is deze brief toegevoegd. In bijlage 7 wordt aangegeven welke afmetingen de speelruimte op blok-, buurt- en wijkniveau minimaal moet hebben.

Voor kinderen zijn complexiteit en uitdaging bij het spelen belangrijke uitgangspunten. Standaardisering en herhaling moeten worden vermeden door gebruik van een grote variatie in materialen en vormen. Bij grote speelvariatie spreken we ook wel van ‘hoge speelwaarde’. Zo is een terrein in te delen in verschillende gebieden, elk met een eigen vormgeving en een eigen sfeer. Daardoor is het mogelijk om voor de verschillende leeftijdsgroepen een eigen hoek in te richten zonder dat dit tot afgesloten territoria leidt. Een kind moet de ruimte krijgen om te verkennen en te experimenteren.

2.3.4 Basisvoorwaarden voor speelruimte

De basisvoorwaarden voor speelruimte zijn:

- **Veiligheid:** verantwoorde inrichting, deugdelijke constructies, veilige verkeerssituatie (verkeersluw, of -vrij);
- **Bereikbaarheid:** binnen de actieradius van het kind:
 - 0-6 jaar = 100 m
 - 6-12 jaar = 400 m
 - 12-18 jaar = 1000 m;

Het centrum in de speelomgeving van het kind (0-18 jaar) is de eigen woning. Met de toename van de actieradius neemt de ruimtebehoefte toe. Aantrekkelijke, veilige routes naar speelvoorzieningen zijn ook belangrijk voor een goede bereikbaarheid;

- **Betrokkenheid van de bewoners:** bewoners- en jeugdparticipatie zijn van groot belang;
- **Herbergzaamheid:** gevoel van veiligheid en beschutting bij de kinderen op de speelplek (met name voor kleinere kinderen);
- **Herkenbaarheid:** herkenbare omgeving met bijzondere elementen geeft gevoel van veiligheid. De kleinere kinderen moeten vanaf de speelplek hun woning kunnen zien;
- **Samenhang en juiste ligging:** een woonomgeving met een samenhangend geheel aan voorzieningen is van betere kwaliteit. Het succes van een speelvoorziening staat of valt met een juiste ligging.

2.4 Drie mogelijke beleidsvormen bij spelen

In het kader van de speelruimte kan gekozen worden uit drie vormen van beleid:

- **Speelvoorzieningenbeleid:** hierbij richt de gemeente zich uitsluitend op het inrichten en onderhouden van formele speelvoorzieningen;
- **Speelruimtebeleid:** hier gaat het om het plannen en inrichten van alle speelruimte; openbare speelvoorzieningen (formele speelruimte) en bespeelbaarheid van de woonomgeving (informele ruimte);
- **Integraal speelruimtebeleid:** de inhoud van het integraal speelruimtebeleid wordt afgestemd op de inhoud van het beleid op aangrenzende beleidsterreinen. Er wordt onderzoek gedaan naar het feitelijk functioneren van de formele en informele speelruimte en naar de behoefte aan speelruimte. Voor het realiseren van een gezonde leefomgeving is afstemming nodig met het beleid op het gebied van onder andere ruimtelijke ordening, sport, jeugd, gezondheid, onderwijs, welzijn, verkeer en stedelijke vernieuwing.

Gemeente Hilversum kiest daar waar mogelijk voor een integraal speelruimtebeleid. Hierbij moet met name worden gedacht aan wijken van stedelijke vernieuwing (ISV) of aan gebieden met grotere bouwplannen en bestemmingswijzigingen. Voor de overige wijken wordt de nadruk op een speelvoorzieningenbeleid gelegd.

3 Visie, doelstelling en uitgangspunten speelruimtebeleid

3.1 Visie

De gemeente heeft de volgende visie op speelruimtebeleid:

De gemeente Hilversum wil de leefbaarheid van buurten en wijken bevorderen en een preventief beleid voeren. In het kader daarvan stelt zij zich ten doel in nauwe samenwerking met de bewoners (ouders en jeugdigen), formele speelruimte te realiseren en te beheren. In wijken van stedelijke vernieuwing wordt extra aandacht geschonken aan de informele speelruimte. Dit moet tegemoetkomen aan de behoeftes van alle gebruikers.

3.2 Doelstelling

Op basis van de visie heeft de gemeente de volgende tweeledige doelstelling van het speelruimtebeleid in Hilversum:

De gemeente Hilversum stelt zich ten doel bij stedelijke vernieuwing van een wijk de openbare ruimte meer in te richten als bespeelbare woonomgeving en 3% van de ruimte bestemd voor bebouwing te reserveren voor formele speelruimte en de bestaande speelvoorzieningen evenwichtig over de gemeente te verdelen en goed af te stemmen op de behoeftes van kinderen en andere bewoners.

3.3 Uitgangspunten van het speelruimtebeleid

De volgende uitgangspunten worden bij het speelruimtebeleid van Hilversum gehanteerd:

- De woonomgeving moet bespeelbaar zijn;
- De gemeente vindt dat er voldoende ruimte hoort te zijn om buiten te spelen en hanteert daarom als richtlijn, dat 3% van de ruimte bestemd voor bebouwing gereserveerd is voor formele speelruimte in de openbare ruimte. De terreinen speciaal bedoeld voor bedrijven, zoals het Mediapark worden hierbij niet meegeteld. In bestaande wijken is het moment waarop het bestemmingsplan herzien wordt, een goede aanleiding om de nieuwe ruimtelijke norm in te brengen. De gemeente neemt zich voor bij stedelijke vernieuwingsprojecten steeds te onderzoeken hoeveel ruimte er gereserveerd kan worden voor speelruimte. Iedere wijziging in het bestemmingsplan zal bekeken worden in het licht van meer speelruimte en of de 3% richtlijn gehaald kan worden. Wijzigingen van verkeerssituaties worden getoetst op verkeersveiligheid voor jeugdige verkeersdeelnemers;

- Op plaatsen waar niet voldoende veilige en bespeelbare openbare ruimte is, creëert de gemeente formele speelplekken. Daarbij gaat zij uit van de verschillende actieradiussen van de leeftijdsgroepen en hun belangrijkste spelpatronen;
- De gemeente wil de schaarse speelruimte zo optimaal mogelijk benutten en streeft hierom naar hoogwaardige speelplekken;
- De gemeente werkt samenlevingsgericht. Ze neemt het initiatief bij aanpassing van de ruimte en luistert goed naar de bewoners om tot een goed ontwerp te komen dat aansluit op hun wensen. De bewoners hebben dan ook een belangrijke stem in hoe een speelvoorziening eruit gaat zien. De gemeente en bewoners werken samen bij de uitwerking van de plannen. De gemeente geeft de randvoorwaarden aan en neemt uiteindelijk de beslissing;
- De gemeente draagt zorg voor de aanleg, onderhoud en het beheer van de formele speelplekken;
- Om meer ruimte te creëren in bestaande wijken met te weinig speelruimte neemt de gemeente het initiatief om samen met schoolbesturen die speeltoestellen en –aanleidingen beheren, te bekijken of de speelvoorzieningen voor alle kinderen toegankelijk kunnen worden. De pleinen van scholen in deze wijken moeten daarvoor buiten schooltijd vrij toegankelijk zijn. De gemeente neemt de toestellen met bijbehorende valondergrond in beheer en maakt duidelijke afspraken met de eigenaren van de schoolpleinen en de gebruikers over toezicht en gebruik.

4 Van huidige naar gewenste situatie van de speelruimte

In dit hoofdstuk worden de huidige en de gewenste situatie van speelruimte in Hilversum aangegeven en de maatregelen die nodig zijn om tot de gewenste situatie te komen.

De inventarisatie van de huidige situatie is gebaseerd op interne deskundigheid en ervaring van medewerkers van de gemeente. Op basis van deze deskundigheid en ervaring én op basis van de wensen van de bewoners is ook een gewenste situatie geformuleerd.

Hilversum kent acht wijken:

1. Centrum
2. Noordwest
3. Zuidwest
4. Zuid
5. Zuidoost
6. Oost
7. Noordoost
8. Hilversumse Meent

Een wijk bestaat uit verschillende buurten. Een buurt heeft een eigen nummer van twee cijfers, beginnend met het cijfer van de wijk waarin deze ligt. Zo ligt bijvoorbeeld de buurt Kerkelanden in wijk 3, Zuidwest en heeft het nummer 34.

Iedere formele speelplek heeft ook een eigen nummer. De speelplek in Kerkelanden aan het Spinozahof tegenover de huisnummers 61 t/m 75 heeft het nummer 34-01, waarvan de eerste twee cijfers de buurt aangeven waarbinnen deze ligt en de laatste twee cijfers een volgnummer vormen. In de tekst wordt het nummer van de wijk, buurt of speelplek aangegeven. Bijlage 1 toont een overzichtskaart van alle buurten en de daarin gelegen speelplekken, in bijlage 3 wordt een overzichtslijst hiervan gegeven.

4.1 Huidige en gewenste situatie speelruimte

Hilversum kent verschillende wijken met veel groene ruimte, zoals Noordwest (wijk 2) en Zuidoost (wijk 5) en de Hilversumse Meent (wijk 8). Veel van deze ruimte wordt gebruikt als informele speelruimte. Hiernaast kent Hilversum ook wijken, zoals Zuid (wijk 4) en Oost (wijk 6), met te weinig informele speelruimte. Het groen in Hilversum heeft primair een kijkfunctie en soms ook een functie voor recreëren en spelen. In buurten waar de speelruimte beperkt is, dient onderzocht te worden welke mogelijkheden het groen voor het spelen kan hebben.

De kwaliteit en de veiligheid van de huidige speeltoestellen en -aanleidingen en de bijbehorende (eventueel valdempende) ondergronden zijn goed. Het preventief en correctief onderhoud zijn goed geregeld. Extra maatregelen zijn wat betreft kwaliteit en veiligheid van de speeltoestellen en -aanleidingen niet nodig.

De trapvelden met natuurgras in Hilversum zijn vaak wel van slechte kwaliteit (maar zijn niet onveilig) en vragen veel onderhoud, met name tijdens de speelperiode in lente en zomer. Door de slechte kwaliteit is de speelwaarde van deze trapvelden beperkt. Om de speelwaarde te verhogen, moet de ondergrond van duurzaam materiaal worden voorzien.

Het huidige aanbod van formele speelvoorzieningen is redelijk verspreid en in verschillende wijken zijn hoogwaardige speelplekken met een grote speelwaarde. Voorbeelden hiervan zijn: Oude Haven (12-02), Turfstraat (32-01), Buurtpark Neuweg (41-01), Bosje van Zeverijn (33-01) en de Wegastraat (65-07). Er bestaan echter ook 'witte vlekken' op de speelruimtekaart. Verder is de speelwaarde van verschillende speelvoorzieningen beperkt. Gezien de beperkte ruimte is het noodzakelijk de bestaande speelplekken een hoogwaardige invulling te geven om een zo goed mogelijk aanbod van speelruimte te bieden binnen de mogelijkheden van wijken met een tekort aan goede speelruimte. Verder moet gezocht worden naar andere mogelijkheden om het tekort aan speelruimte te verminderen, zoals het gebruik van schoolpleinen als openbare speelvoorzieningen.

Momenteel zijn de schoolpleinen van de Paulusschool (42-06), de Elckerlyc (44-01), de Van Hasselschool (45-08), de Violenschool, locatie Rembrandtschool (51-01), de Fabritiusschool (51-02) en de Violenschool (41-02) openbare speelplekken. In 2008 zal het schoolplein van de Nassauschool in Liebergen (buurt 64) ook een openbare speelplek worden.

De betrokkenheid van de bewoners bij het wijzigen of realiseren van een speelplek is wisselend. Verder geven bewoners vaak aan dat kinderen moeten kunnen buitenspelen, maar niet voor hun deur ('not in my backyard').

In Noordoost en Oost (wijk 6 en 7) wordt in verschillende buurten in het kader van de stedelijke vernieuwing op integrale en samenlevingsgerichte wijze gewerkt aan de verbetering van deze buurten. Buurtbewoners geven hun visie en de wijk wordt, binnen de randvoorwaarden van de gemeente, aangepast aan hun wensen. Veel speelplekken zijn of worden bij deze aanpassingen meegenomen. Om op langere termijn het tekort aan formele speelruimte te verminderen dient bij stedelijke vernieuwing 3% van de openbare ruimte bestemd voor bebouwing gereserveerd te worden als speelruimte (met uitzondering van de bedrijventerreinen).

Conclusie:

De hoeveelheid informele speelruimte verschilt per wijk. In diverse wijken is hieraan een tekort. Het huidige aanbod van formele speelvoorzieningen (met uitzondering van de trapvelden van natuurgras) heeft een goede kwaliteit en veiligheid en is redelijk verspreid. In verschillende wijken zijn hoogwaardige speelplekken met een grote speelwaarde. Er bestaan echter ook 'witte vlekken' op de speelruimtekaart. Verder is de speelwaarde van verschillende speelvoorzieningen beperkt. Het tekort aan informele en formele speelruimte moet worden verkleind.

Hieronder is in schema weergegeven wat de sterke en zwakke punten in Hilversum zijn op het gebied van de huidige speelruimte en de kansen en bedreigingen hierbij (SWOT; strong, weak, opportunities en threats), in de tabel aangeduid met sterk, zwak, kansen en bedreigingen.

SWOT speelruimte: Hilversum algemeen

Sterk	Zwak
- Goede kwaliteit en veiligheid huidige speelvoorzieningen en ondergronden - Redelijke spreiding van huidige aanbod speelvoorzieningen - Samenlevingsgerichte aanpak bij wijzigen of realiseren speelplek - Verschillende hoogwaardige speelplekken - Verschillende speelplekken zijn of worden integraal aangepast aan wensen bewoners in kader van stedelijke vernieuwing - Zes schoolpleinen zijn openbare speelplekken - Goed preventief onderhoud speelvoorzieningen - Snelle reparaties bij gebreken	- Onvoldoende speelplekken in verschillende wijken - Onvoldoende bespeelbare ruimte (informele speelruimte) binnen de stadsgrenzen - Trapvelden met natuurgras vaak van slechte kwaliteit en vragen veel onderhoud - Soms matige betrokkenheid bewoners bij wijzigen of realiseren speelplek
Kansen	Bedreigingen
- 3% ruimte bestemd voor bebouwing reserveren voor spelen bij stedelijke vernieuwing van wijken - Speelwaarde verhogen van huidige speelplekken - Schoolpleinen als openbare speelplekken - Kwaliteitsverbetering trapvelden door kunstondergrond van duurzaam materiaal - Meer bespeelbare ruimte door vroegtijdige inpassing in planvorming bij stedelijke vernieuwing - Van 'kijkgroen' naar 'gebruiksgroen' - Nieuw sport- & beweegbeleid en jeugdbeleid	- Stedelijke verdichting waarbij onvoldoende rekening wordt gehouden met ruimte voor spelen - Iedereen wil dat kinderen kunnen spelen, maar: 'not in my backyard'

Bovenstaand schema geeft een algemeen beeld van de situatie van Hilversum weer. De SWOT-schema's per wijk zijn in bijlage 1 opgenomen.

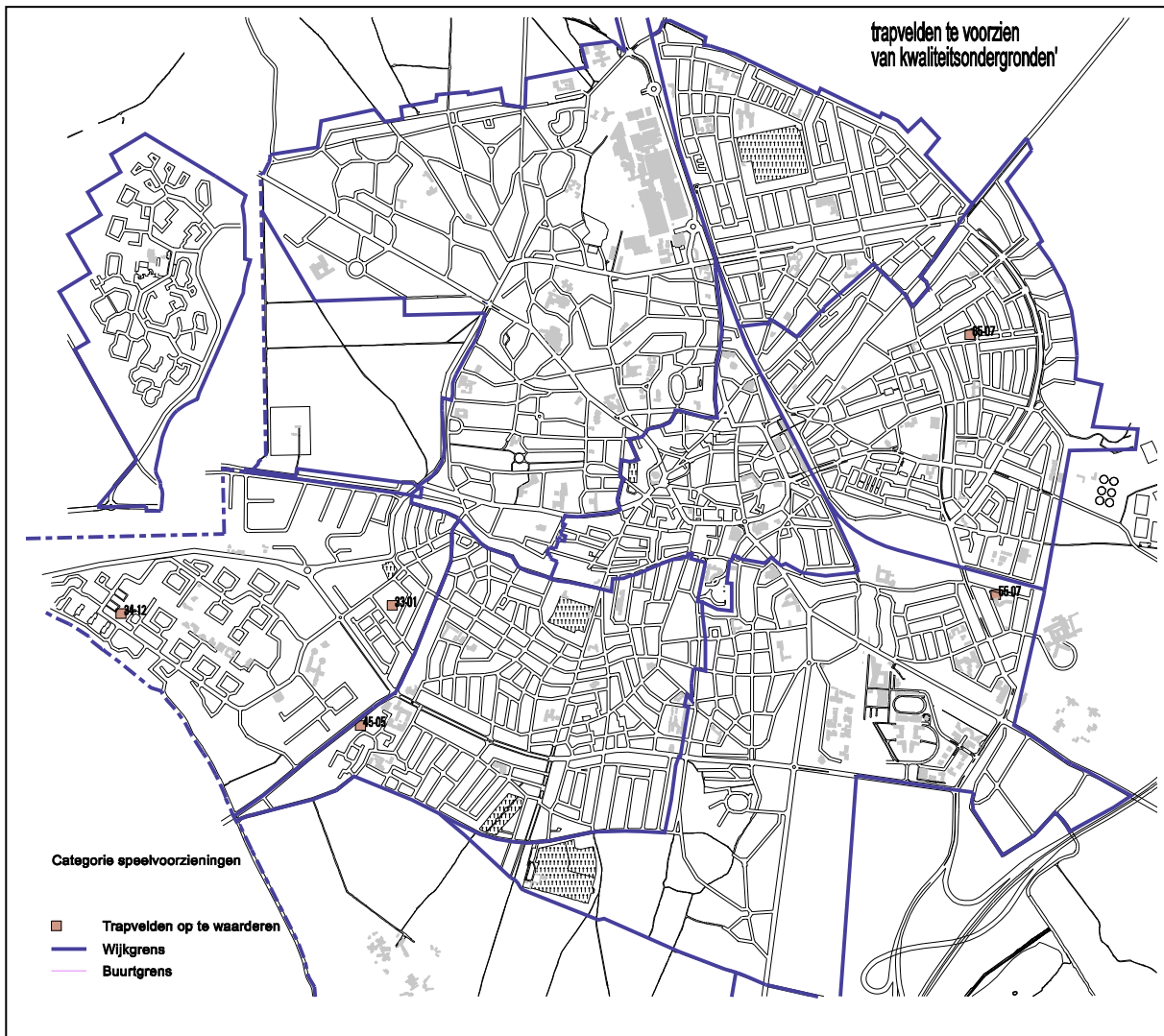
4.2 Maatregelen

Om tot de hierboven beschreven gewenste situatie te komen zijn gelet op de huidige situatie en de wensen van de bewoners de onderstaande maatregelen noodzakelijk. Deze maatregelen zijn een samenvatting van de maatregelen die per wijk noodzakelijk zijn. De maatregelen per wijk zijn in bijlage 1 opgenomen.

Maatregelen: Hilversum algemeen

Doel	Actie	Wie	Wanneer	investering
Bespeelbare openbare ruimte	Reeds in vroeg stadium van planontwikkeling inplannen	Gemeente	Continu	---
Ruimte in wijk voor spelen; 3% van de ruimte bestemd voor bebouwing reserveren voor spelen	Reeds in vroeg stadium van planontwikkeling inplannen	Gemeente	Continu	---
Optimale spreiding speelvoorzieningen; geen 'witte vlekken' op de kaart	Onderzoek naar beschikbare ruimte, scholen benaderen, plaatsen speelvoorzieningen	Gemeente	nrb	€ 390.000
Opwaarderen ondergronden trapvelden	Overleg met Nike, trapvelden voorzien van kwaliteitsondergronden	Gemeente	nrb	€ 375.000
Opwaarderen huidige speelplekken	Onderzoek naar mogelijkheden huidige speelplekken, opwaarderen	Gemeente	nrb	€ 525.000

5 Ontwerp, aanleg, onderhoud en beheer formele speelvoorzieningen

5.1 Ontwerp en aanleg van formele speelvoorzieningen

Het Ingenieursbureau van Dienst Stad van de gemeente Hilversum ontwerpt de openbare ruimte en dus ook de speelplekken. Dit gebeurt op integrale, projectmatige wijze, waarbij ook naar de omgeving gekeken wordt zodat de speelplek goed hierbij past. Het Ingenieursbureau heeft ruime ervaring in het ontwerpen van speelplekken. Diverse afdelingen, zoals de afdelingen Beleid, Projectmanagement (PROM) en Regie Groen van de Dienst Stad en de afdelingen Beleid en Beheer & Exploitatie van de Dienst Inwoners stellen randvoorwaarden op. Het ontwerp voldoet aan de wensen van buurtkinderen en -bewoners, mits de door de gemeente gestelde randvoorwaarden in acht worden genomen. Toetsing van het definitief ontwerp vindt plaats door de beheerafdelingen (Regie Groen en Beheer & Exploitatie). De manier waarop een speelplek wordt ingericht is sterk bepalend voor de manier waarop het moet worden beheerd. Omgekeerd bepaalt de wijze van beheer sterk of en ontwerpkeuze goed en blijvend uit de verf komt. Door afstemming van betrokken afdelingen bestaat er een samenhang tussen het ontwerp van de plek en het beheer hiervan.

Zoals in de nota 'Hilversum Buiten, deel 1: Visie Openbare Ruimte' (2004) staat beschreven, bepalen de kwaliteitsaspecten duurzaam, mooi, functioneel en veilig de kwaliteit bij de inrichting van de openbare ruimte. Bij de aanleg van nieuwe speelplekken gelden deze aspecten eveneens en wordt voor de speelvoorzieningen gebruik gemaakt van duurzaam materiaal dat weinig onderhoud vergt. De ondergronden zijn waar nodig (afhankelijk van de valhoogte bij een toestel) van kwalitatief goede valdempende materialen. De voorzieningen en materialen zijn veilig in gebruik en vormen samen een eenheid, die bij de sfeer van de omgeving past. Veelal komen de speelvoorzieningen van een bepaalde plek hierom bij één leverancier vandaan. In bijlage 9 worden de kwaliteitsaspecten uitgewerkt.

5.2 Onderhoud en beheer formele speelplekken

De speeltoestellen en de bijbehorende valdempende ondergronden zijn in beheer van Dienst Inwoners, afdeling Beheer & Exploitatie. Overige zaken, zoals het straatmeubilair, prullenbakken en hekken zijn in beheer van de Dienst Stad, afdeling Regie Groen. De speelplekken moeten voldoen aan de kwaliteitsaspecten schoon, heel, veilig en juist gebruik, zoals deze omschreven staan in de nota 'Hilversum Buiten, deel 1: Visie Openbare Ruimte' (2004). In bijlage 9 worden de kwaliteitsaspecten uitgewerkt.

De afdeling Beheer & Exploitatie van de Dienst Inwoners vervangt, na overleg met de bewoners, bij renovatie van bestaande plekken, de te vervangen speelvoorzieningen. Als het beeld van de ruimte hierbij verandert, wordt het Ingenieursbureau ingeschakeld.

Voor de openbare schoolpleinen wordt een schriftelijke beheersovereenkomst vastgesteld met samenwerkingsafspraken. Hoe zijn de taken en bevoegdheden verdeeld, welke procedures worden in acht genomen, wie neemt daartoe het initiatief en welke financiële regelingen zijn van toepassing. Deze overeenkomsten zijn nog in ontwikkeling.

Het verversen van het zand van een speelvoorziening met speelzand en het onderhoud van trapvelden met natuurgras en met kunstgras wordt éénmaal per jaar in het voorjaar gedaan.

Bij aanhoudende vorst krijgt de gemeente soms een verzoek van bewoners om een ijsbaantje te mogen opspuiten. De gemeente gaat hiermee in de regel akkoord, mits de verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid geheel bij de bewoners ligt. Bij ongevallen, schade (ook aan gemeentelijke eigendommen) of letsel is de gemeente niet aansprakelijk. Hierover moeten tussen de bewoners en de gemeente goede afspraken worden gemaakt. Een zogenaamd 'ijsbaanprotocol' is in voorbereiding.

5.3 Veiligheidsvoorschriften

De veiligheid van speelvoorzieningen is sinds 26 maart 1997 geregeld in een wettelijk kader, namelijk in de WAS: Wet Attractie- en Speeltoestellen. Alle huidige speeltoestellen op de openbare speelplekken in Hilversum voldoen aan dit besluit. Uiteraard plaatst de gemeente alleen nieuwe speeltoestellen die ook hieraan voldoen.

In de WAS worden normen gegeven voor de speeltoestellen zelf op het gebied van ontwerp, constructie, installatie en inrichting, maar ook voor beheer en onderhoud. De gemeente is als beheerder verplicht een logboek bij te houden, waarin de gegevens en de geschiedenis van het speeltoestel worden genoteerd. In bijlage 8 is een voorbeeld van een logboek opgenomen. De Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) is belast met het toezicht op de naleving van de WAS en controleert ieder jaar steekproefsgewijs een aantal speelplekken.

5.4 Inspecties

Vier maal per jaar worden de speelvoorzieningen geïnspecteerd door de inspecteur speelvoorzieningen van de gemeente. Eens in de vier jaar wordt een grondige inspectie gedaan door een gespecialiseerd bedrijf. Het onderhoud kan preventief of correctief zijn en wordt door de inspecteur zelf uitgevoerd of, als hij het niet zelf kan, door de Stads Beheer Service (SBS) of door een gespecialiseerd bedrijf. Dit is vaak de leverancier van de voorzieningen.

5.5 Service Meldpunt

Gebreken kunnen door bewoners worden gemeld bij het Service Meldpunt van de gemeente. Indien mogelijk wordt binnen twee werkdagen door de afdeling Beheer en Exploitatie contact opgenomen met de melder en het gebrek verholpen zodat de veiligheid van de speeltoestellen wordt gewaarborgd.

5.6 Ondeugdelijke speeltoestellen

Het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat een grondeigenaar medeaansprakelijk is voor schade ten gevolge van bouwwerken die in zijn grond verankerd zijn. Dat betekent dat de gemeente als eigenaar van de grond medeaansprakelijk is voor de schade door speeltoestellen. Het maakt hierbij niet uit of die speeltoestellen wel of niet in eigendom zijn van de gemeente (de eigenaar van de grond).

Ook als ondeugdelijke speeltoestellen in eigendom zijn van derden (bijvoorbeeld van sportverenigingen, peuterspeelzalen, of bewoners), maar verankerd zijn in de grond van de gemeente, is de gemeente dus mede aansprakelijk. Aansprakelijkstelling gebeurt binnen dit kader alleen als er sprake is van schade bij derden. Op grond van de Gemeentewet heeft de gemeente de taak zorg te dragen voor de veiligheid en de openbare orde binnen de gemeente. Dat wil zeggen dat de gemeente (mede)aansprakelijk gesteld kan worden voor schade die voortkomt uit ondeugdelijke speeltoestellen, ongeacht de plaats waar ze staan of wie de eigenaar is. In dergelijke gevallen staat de gemeente voor de taak, desnoods met bestuursdwang, de onveilige situatie op te heffen. Indien bewoners in de grond verankerde voorzieningen plaatsen die bedoeld zijn om op of mee te spelen, worden de bewoners opgelegd de voorzieningen te verwijderen.

In Hilversum zijn de scholen juridisch eigenaar van de grond waarop de school staat en het schoolplein ligt. Het schoolbestuur is dan ook aansprakelijk bij schade of letsel. Bij scholen waarvan het schoolplein gezamenlijk door het schoolbestuur en de gemeente aangesteld is als een openbare speelplek, is de gemeente aansprakelijk. Bij bijvoorbeeld peuterspeelzalen of kinderdagverblijven die op grond van de gemeente staan, is de gemeente als eigenaar van de grond medeaansprakelijk. De gemeente kiest ervoor om de aansprakelijkheid bij deze instanties te leggen. Zij gaat hiervoor overeenkomsten met de instanties afsluiten waarin de aansprakelijkheid bij schade of letsel bij betreffende instantie ligt.

6 Financiële consequenties

6.1 Algemeen

Zoals eerder gezegd bestaat er een duidelijke positieve relatie tussen speelmogelijkheden en de ontwikkeling van kinderen en de leefbaarheid van de woonomgeving. Het begrip 'kosten' komt in een ander licht te staan als blijkt dat speelruimte een zeer goede investering in de toekomst is. Als er wordt bespaard op speelvoorzieningen, is het zeker dat je geen optimaal rendement krijgt.

6.2 Aanleg

Speelruimteplanning is maatwerk, daarom is het moeilijk aan te geven hoe hoog de gemiddelde kosten van realisatie van een speelvoorziening zijn. Dit is afhankelijk van de grootte en soort plek, van de doelgroep, enzovoort. De aanleg van veel speelplekken wordt betaald door de afdeling Projectmanagement (PROM), vaak vanuit een budget voor stedelijke vernieuwing.

Verder onderzoekt de gemeente de mogelijkheden van subsidies door derden. Zo wordt bijvoorbeeld de aanleg van het Cruyff Court in Noordoost gesubsidieerd door de Stichting Cruyff Courts KNVB velden. Verder heeft een woningbouwvereniging ook een verantwoordelijkheid bij het inrichten van de openbare ruimte en kan een partner van de gemeente zijn bij het creëren van speelruimte. De speelplek aan de Mgr. van de Weteringstraat is door een woningbouwvereniging gefinancierd. In de bijlage 1 wordt per maatregel aangegeven welk budget hiervoor nodig is.

6.3 Onderhoud en beheer

Voor het jaarlijks onderhoud en beheer van openbare speelvoorzieningen wordt een richtlijn gegeven van gemiddeld 10% van het geïnvesteerde bedrag. Het onderhoud betreft naast de speeltoestellen ook de (zo nodig valdempende) ondergronden, groenvoorzieningen, paden en wegen en straatmeubilair. Bij het beheer gaat het om de kosten van controles en inspecties. Naast de kosten voor jaarlijks onderhoud en beheer wordt een richtlijn gegeven om 10% per jaar van het geïnvesteerde bedrag te reserveren voor vervanging van speeltoestellen.

In 2008 is het budget van de afdeling Beheer en Exploitatie voor het onderhoud, beheer en vervanging van de speelvoorzieningen en bijbehorende ondergronden opgenomen in de Meerjarenonderhoudsplanning (MOP). Hierin zitten niet de kosten van het onderhoud, beheer en vervanging van bijvoorbeeld de groenvoorzieningen en straatmeubilair. Jaarlijks wordt binnen de MOP aan de hand van de vervangingsinventarisatie van de speelvoorzieningen en de benodigde onderhoudsmiddelen voor het maatschappelijk vastgoed tot verdeling van de middelen gekomen. Voor 2008 bedraagt het budget voor de speelvoorzieningen circa € 300.000,-.

6.4 Financiële consequenties bij de te nemen maatregelen voor formele speelplekken

Vanuit de ISV is budget beschikbaar voor de wijken Noordoost (buurt Noord), Oost (Liebergen en het deel van de wijk voorheen genoemd Over het Spoor) en Zuidoost (Van Riebeeck). In bijlage 10 vindt u een overzicht van de reeds gemaakte en nog te maken kosten.

In onderstaande tabel wordt weergegeven welke budgetten in de komende jaren noodzakelijk zijn om de in deze nota genoemde maatregelen betreffende de aanleg of verbetering van formele speelplekken te kunnen uitvoeren, met uitzondering van de te nemen maatregelen in het kader van de ISV. De in de tabel genoemde budgetten zijn indicaties, gebaseerd op ervaringen verkregen bij het aanleggen of opwaarderen van bestaande speelplekken in Hilversum.

In totaal is voor de aanleg en verbetering van de speelplekken € 1.290.000, - nodig. De lasten (kapitaallasten van de aanleg en de lasten van het onderhoud en beheer) gaan hierdoor omhoog. Er is dus structureel extra geld nodig, zie onderstaande tabel; beginnend met € 82.960,- na uitvoering van de maatregelen met de hoogste prioriteit (Prioriteit 1). Na uitvoering van alle maatregelen (Prioriteit 1 tot en met Prioriteit 6) is structureel een bedrag van € 189.694,- extra per jaar voor onderhoud, beheer en vervanging nodig.

doel	actie	Prioriteit 1	Prioriteit 2	Prioriteit 3	Prioriteit 4	Prioriteit 5	Prioriteit 6
Hogere speelwaarde huidige formele speelplekken	<i>Opwaarderen speelplekken:</i>						
	Jan van Beierenstraat 13-01		25000				
	Hoenderweg 13-03			25000			
	Jan Kortplein 12-10				25000		
	Heuvellaan 23-01					25000	
	Van Ghentlaan 45-06	40000					
	Onderzoeken mogelijkheden andere speelplekken wijk 4		100000				
	J.P. Thijsseplein (63-02)			25000			
	In wijk 6, Oost onderzoek naar mogelijkheden + opwaarderen					50000	50000
	Goudriaanstraat (71-03)				25000		
Hogere speelwaarde huidige trapvelden	<i>Aanbrengen hoogwaardige ondergrond:</i>						
	Van de Zaenlaan 45-05	75000					
	Wezellaan 33-01	75000					
	Kerkelandenlaan 34-12		75000				
	Wegastraat 65-07	75000					
	Oude Amersfoortseweg 55-07	75000					
Informele speelruimte Anth. Brouwerstraat behouden, mogelijk opwaarderen (wijk 1)	Overleg met afd. PROM aanleggen trapveld op deze plek			100000			
Vermindering tekort speelruimte Sint Vitusbuurt (13)	Overleg met afd. PROM aanleggen nieuwe speelplek achter Langestraat, Kapelstraat en Luitgardeweg				100000		
Speelruimte in Langgewenstbuurt (14)	Behoeftte bewoners onderzoeken, speelruimte reserveren en aanleggen					80000	

doel	actie	Prioriteit 1	Prioriteit 2	Prioriteit 3	Prioriteit 4	Prioriteit 5	Prioriteit 6	
Openbaar trapveld Noordwest (wijk 2)	Geschikte school zoeken, benaderen, afspraken maken, aanleggen trapveld						75000	
Vermindering tekort speelruimte Zuid (wijk 4)	Onderzoeken mogelijkheden, aanleggen speelplek locatie Busken Huetplein		90000					
Vermindering tekort speelruimte in Schilderskwartier (51)	Locaties zoeken, school benaderen, afspraken maken, aanleggen nieuwe speelplekken						80000	
Totaal aanleg	1.290.000	340.000	290.000	150.000	150.000	155.000	205.000	0
Jaar		Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4	Jaar 5	Jaar 6	Jaar 7
Onderhoud en beheer (10%)			34.000	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000
				29.000	29.000	29.000	29.000	29.000
					15.000	15.000	15.000	15.000
						15.000	15.000	15.000
							15.500	15.500
								20.500
Totaal onderhoud en beheer	505.500	0	34.000	63.000	78.000	93.000	108.500	129.000

doel	actie	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4	Jaar 5	Jaar 6	Jaar 7
kapitaallasten								
Na uitvoering prioriteit 1			48.960	47.464	45.968	44.472	42.976	41.480
Na uitvoering prioriteit 2				41.760	40.484	39.208	37.932	36.656
Na uitvoering prioriteit 3					21.600	20.940	20.280	19.620
Na uitvoering prioriteit 4						21.600	20.940	20.280
Na uitvoering prioriteit 5							22.320	21.638
Na uitvoering prioriteit 6								29.520
Totaal kapitaallasten			48.960	89.224	108.052	126.220	144.448	169.194
Totaal lasten*	1.191.598	0	82.960	152.224	186.052	219.220	252.948	298.194

* Betreffen de kapitaallasten van de aanleg + onderhoud en beheer. Rentepercentage kapitaallasten 4,4%, afschrijvingstermijn 10 jaar

* Als uitgangspunt wordt gesteld dat de toekenning van de prioriteit het jaar van uitvoering bepaalt.

7 Geraadpleegde literatuur

Handboek speelruimtebeleid: 24 stappen op weg naar kwaliteit in speelruimtebeleid

Grift, C. van der; Ketner, S.

Utrecht: NUSO [etc.], 1999

Nota 'Bezuinigingsopdracht openbare speelvoorzieningen in Hilversum'

Hilversum: gemeente Hilversum, 2000

Nota 'Stappen op weg naar kwaliteit in speelruimtebeleid'

Hilversum: gemeente Hilversum, 2000

Handboek Veiligheid van speelgelegenheden – richtlijnen voor beheer

Utrecht: NUSO en Consument en Veiligheid, 2003

Nota 'Hilversum Buiten'. Deel 1: Visie Openbare Ruimte

Hilversum: gemeente Hilversum, 2004

Een ander spoor, collegeprogramma 2006 – 2010

College van gemeente Hilversum

Hilversum: gemeente Hilversum, 2006

Mantel 'Maatschappelijk vastgoed, kantoorvilla's en openbare speelterreinen 2007-2026'

Hilversum: gemeente Hilversum, 2007

Opgroeien en meedoen, Jeugdbeleid in Hilversum, Kadernota en uitvoeringsprogramma 2008-2011

Hilversum: gemeente Hilversum, 2008

Concept Sport- en beweegbeleid

Hilversum: gemeente Hilversum, 2008

8 Bijlagen

8.1 Bijlage 1: Kaart ligging speelplekken en wijk/buurt indeling Hilversum

8.2 Bijlage 2: Huidige en gewenste situatie speelruimte per wijk

8.2.1 Vooraf

In deze bijlage wordt per wijk de huidige en de gewenste situatie betreffende speelruimte aangegeven. Een wijk bestaat uit verschillende buurten. De situatie van elke buurt wordt kort vermeld. Om tot de gewenste situatie te komen, zijn maatregelen nodig. De hieronder genoemde te nemen maatregelen zijn voor de formele speelruimte; de speelplekken. Naast deze maatregelen moet bij stedelijke vernieuwing altijd onderzocht worden in hoeverre wordt voldaan aan de 3% richtlijn en wat gedaan kan worden om deze 3% als speelruimte te halen. Verder moet in alle wijken aandacht aan het behouden en/of verbeteren van de informele speelruimte worden gegeven.

Alle huidige speelplekken voldoen aan alle veiligheidseisen. De speelplek in Zuidwest aan de Turfstraat is zelfs in 2007 door de ANWB uitgeroepen tot veiligste speelplek van Nederland. Er hoeven dus geen extra maatregelen getroffen te worden wat de veiligheid betreft.

8.2.2 Wijk 1, Centrum

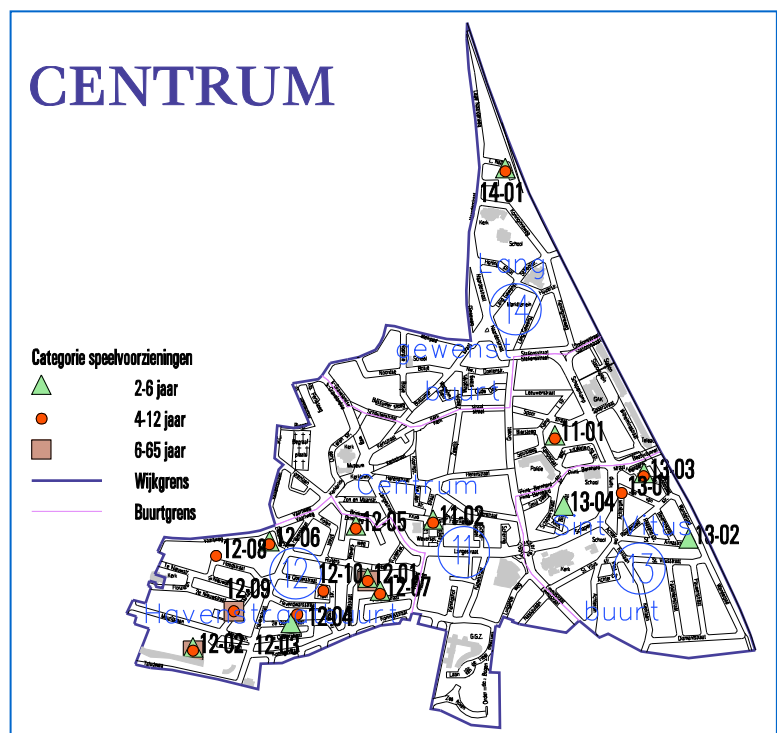
8.2.2.1 Huidige en gewenste situatie

In het centrum is weinig informele en formele speelruimte. Er is vrijwel geen ruimte voor meer speelplekken. Er zijn geen schoolpleinen te vinden die geschikt zijn als openbare speelplek. De speelwaarde van de huidige speelplekken is matig. In het centrumgebied (11) hebben bewoners de afgelopen jaren niet aangegeven speelruimte te missen.

In de Havenstraatbuurt (12) ligt de hoogwaardige speelplek aan de Oude Haven (12-02). Hier is ook een skatebaan te vinden. De bewoners van deze buurt hebben in de afgelopen

jaren aangegeven meer huidige speelplekken met een hogere speelwaarde te willen. De speelplek aan de Weversweg (12-05) is in 2007 deels door de bewoners samen met de gemeente opgeknapt. Enkele speeltoestellen worden in 2008 vervangen. Op de speelplek aan de Gasthuisstraat (12-09) wordt dit jaar de jeu de boulesbaan vervangen door een klein speeltoestel. In 2007 zijn er op het Jan Kortplein (12-10) twee kleine speelvoorzieningen geplaatst. Deze plek zou nog kunnen worden opgewaardeerd.

In de Sint Vitusbuurt (13) zijn te weinig formele speelplekken, maar is er nauwelijks ruimte voor nieuwe. Het stuk grond achter de Langestraat, Kapelstraat en Luitgardeweg is mogelijk een geschikte locatie voor een nieuwe speelplek. Om het huidige aanbod van de speelplekken te verbeteren, kunnen de speelplekken aan de Jan van Beierenstraat (13-01) en de Hoenderweg (13-03) worden opgewaardeerd. Voor de oudere jeugd is er een informele speelruimte gelegen achter de ouderwoningen aan de Anthonius Brouwerstraat op de voormalige begraafplaats, voor bijvoorbeeld balspelen. Mogelijk gaat deze plek gebruikt worden voor bouwontwikkelingen.

In de Langgewenstbuurt (14) zal nieuwbouw plaatsvinden. Mogelijk kan hier extra ruimte voor spelen worden gereserveerd. Onderzocht moet worden of hier behoefte aan is.

Conclusie:

In het gehele centrum is weinig informele speelruimte. Het aantal speelplekken voldoet voor een deel aan de vraag van de bewoners. De speelwaarde is echter matig. In de Sint Vitusbuurt zijn onvoldoende formele speelplekken. Om een zo goed mogelijk aanbod van speelruimte te bieden binnen de mogelijkheden van deze wijk, is het noodzakelijk de bestaande speelplekken een hoogwaardige invulling te geven.

In schema:

SWOT speelruimte in het Centrum

Sterk	Zwak
- In het centrumgebied geen wensen van bewoners voor formele speelplek - Betrokkenheid bewoners Havenstraatbuurt is groot - Hoogwaardige speelplek met skatebaan aan Oude Haven	- Weinig informele speelruimte - Weinig ruimte voor nieuwe speelplekken - Matige speelwaarde huidige speelplekken - Te weinig speelplekken in Sint Vitusbuurt - Geen schoolpleinen geschikt voor openbare speelruimte
Kansen	Bedreigingen
- Speelwaarde verhogen van huidige speelplekken - Aanleggen nieuwe speelplek in Sint Vitusbuurt - Herinrichting Langgewenstbuurt; nieuwe speelruimte	- Gebruik van ruimte achter ouderenwoningen aan Anthonius Brouwerstraat voor bijvoorbeeld bouw of parkeren

8.2.2.2 Maatregelen

De maatregelen uit bovenstaande tekst zijn samengevat in onderstaand schema.

Doel	Actie	Wie	Prioriteit	Investing
Hogere speelwaarde huidige formele speelplekken	Opwaarderen speelplekken J. van Beierenstraat (13-01), Hoenderweg (13-03), Jan Kortplein (12-10)	Gemeente	Prioriteit 2 Prioriteit 3 Prioriteit 4	€ 25.000 € 25.000 € 25.000
Informele speelruimte Anth. Brouwerstraat behouden, mogelijk opwaarderen	Overleg met afd. PROM aanleggen trapveld op deze plek	Gemeente	Prioriteit 3	€ 100.000
Vermindering tekort speelruimte Vitusbuurt	Overleg met afd. PROM aanleggen nieuwe speelplek achter Langestraat, Kapelstraat en Luitgardeweg	Gemeente	Prioriteit 4	€ 100.000
Speelruimte in Langgewenstbuurt	Behoeftte bewoners onderzoeken, speelruimte reserveren en aanleggen	Gemeente	Prioriteit 5	€ 80.000

8.2.3 Wijk 2, Noordwest

8.2.3.1 Huidige en gewenste situatie

In deze wijk is veel groen en dus veel informele speelruimte. Het noordelijke deel grenst aan het Spanderswoud, het westelijke deel grenst aan het Corverbos. Er zijn hierom maar weinig formele speelplekken nodig. Momenteel zijn er twee speelplekken. Deze liggen centraal. De speelplek aan de Heuvellaan (23-01) heeft een matige speelwaarde en moet worden opgewaardeerd.

In deze wijk zijn geen officieel openbare trapvelden. De gemeente huurt en beheert echter schoolsportvelden aan de Schuttersweg van de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten. Deze velden zijn na schooltijd vrij toegankelijk. Bewoners hebben aangegeven dit niet voldoende te vinden en verzoeken om een extra trapveld. In deze wijk is veel grond niet in handen van de gemeente, maar van particulieren, waardoor moeilijk een locatie voor een trapveld gevonden kan worden. Bewoners willen niet dat er bij hun huis gevoetbald wordt en sturen de voetballers weg. Uitgezocht moet worden of een schoolplein waar ook gevoetbald kan worden, openbaar kan worden gesteld.

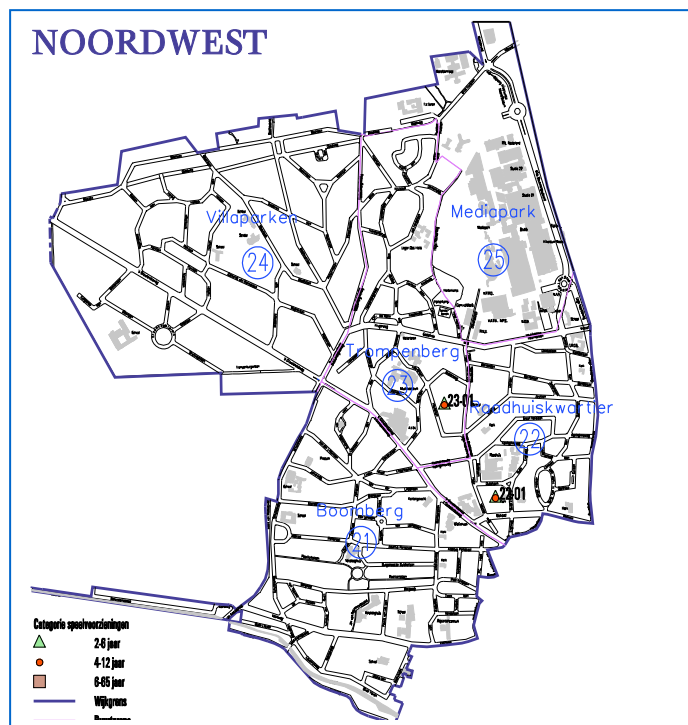
Conclusie:

In de wijk Noordwest is er voldoende informele speelruimte. Er is behoefte aan een trapveld. Verder zijn er weinig, maar voldoende formele speelplekken. De speelplek aan de Heuvellaan moet worden opgewaardeerd.

In schema:

SWOT speelruimte in Noordwest

Sterk		Zwak	
- Veel informele speelruimte; weinig formele speelruimte nodig - Vrij toegankelijke schoolsportvelden		- Geen openbare trapvelden	
Kansen		Bedreigingen	
- Schoolplein met mogelijkheid tot voetballen openbaar stellen - Speelwaarde verhogen van speelplek aan Heuvellaan		- Weinig grond van de gemeente - Bewoners willen dat kinderen kunnen spelen, maar 'not in my backyard'	

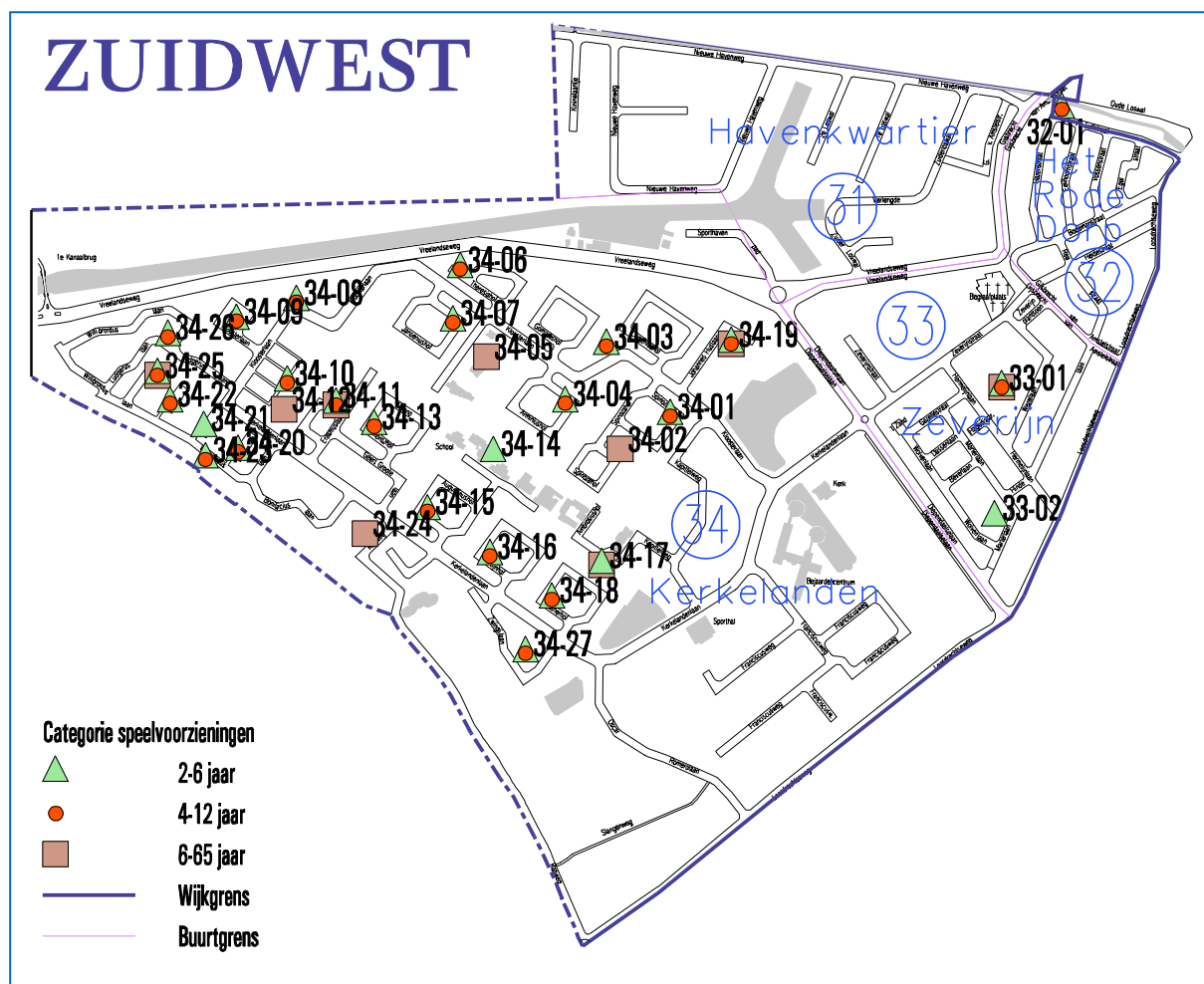

8.2.3.2 Maatregelen

De maatregelen uit bovenstaande tekst zijn samengevat in onderstaand schema.

Doel	Actie	Wie	Prioriteit	Investering
Openbaar trapveld	Geschikte school zoeken, benaderen en afspraken maken	Gemeente	Prioriteit 6	€ 75.000
Hogere speelwaarde formele speelplek Heuvellaan	Opwaarderen	Gemeente	Prioriteit 5	€ 25.000

8.2.4 Wijk 3, Zuidwest

8.2.4.1 Huidige en gewenste situatie

In het grootste gedeelte van deze wijk zijn voldoende speelplekken.

De speelplekken in Kerkelanden (34) liggen goed verspreid. Verder is deze wijk een groene wijk met voldoende informele speelruimte. Bijna elk hof heeft een veldje om te spelen of te sporten. Om het trapveld van natuurgras aan de Kerkelandenlaan op te waarderen naar hoogwaardig speelterrein, moet de ondergrond van duurzaam materiaal worden voorzien.

In het zuidoosten van Kerkelanden zijn geen speelplekken. Hier is momenteel geen vraag naar, omdat hier met name ouderen in ouderenwoningen wonen en het verder een industriegebied (Fransiscusgebied) betreft.

In het zuiden ligt een bosgebied tussen de Raaweg en de Zwinglilaan en Oscar Romerolaan waar men informele speelruimte vindt.

In Het Rode Dorp (32) ligt een hoogwaardige speelplek aan de Turfstraat.

In het Havenkwartier (31) zijn er te weinig speelplekken. Er ligt wel een hoogwaardige speelplek met een trapveld 'Bosje van Zeverijn' aan de Wezellaan (33-01) voor alle leeftijden. Het trapveld van natuurgras is echter van slechte kwaliteit en vereist veel onderhoud. Door een ondergrond van duurzaam materiaal neer te leggen, kan de speelplek nog beter in de behoefte voorzien.

Conclusie:

Er is voldoende speelruimte in Kerkelanden voor alle leeftijden. In het Havenkwartier zijn er te weinig speelplekken. Na goedkeuring van de raad komt er een hoogwaardige speelplek op de locatie van het huidige trapveld aan de Kloosterlaan in Kerkelanden. Het trapveld aan de Kerkelandenlaan en aan de Wezellaan moeten worden opgewaardeerd.

In schema:

SWOT speelruimte in Zuid west

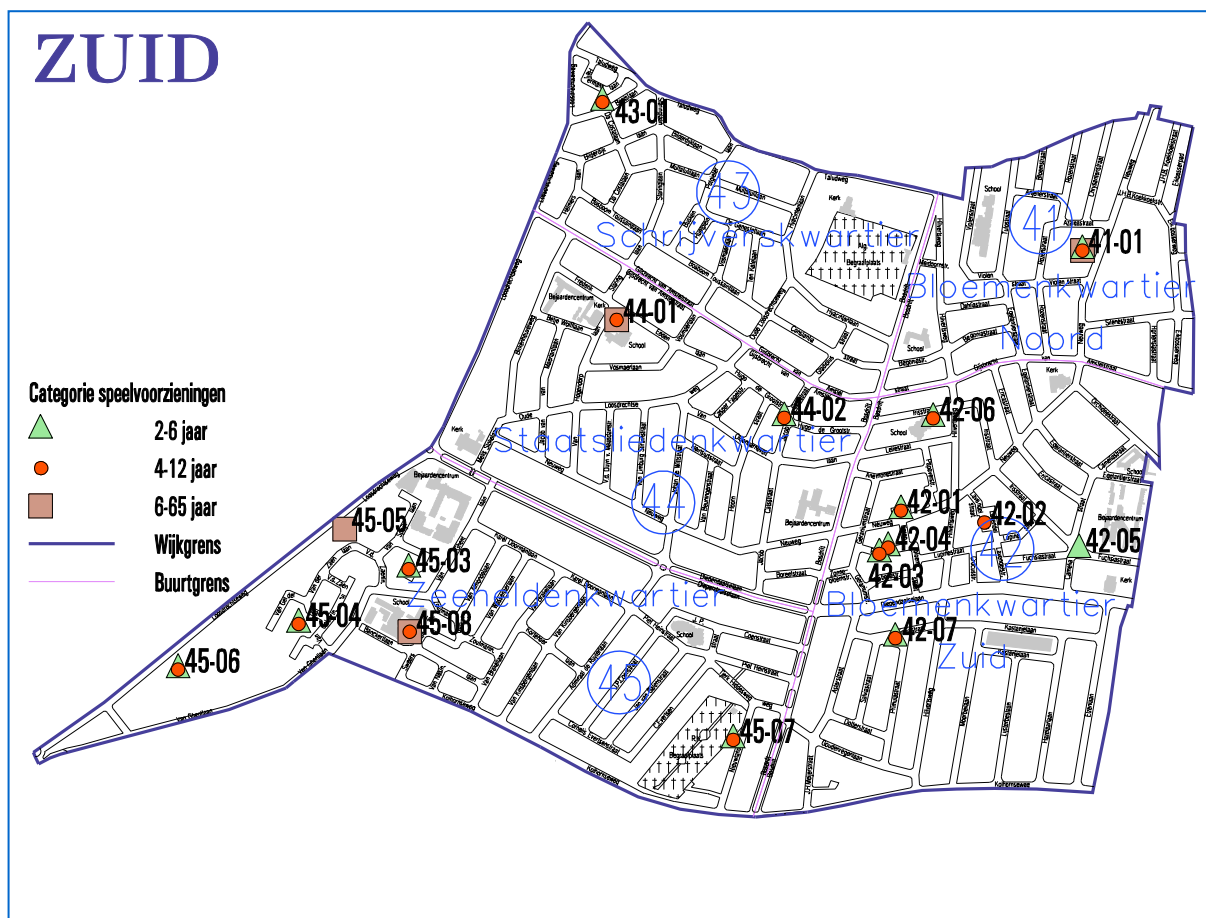
Sterk	Zwak
- Goede spreiding formele speelplekken - Groene wijk met veel informele speelruimte	- Lage kwaliteit trapveld Kerkelandenlaan en Wezellaan
Kansen	Bedreigingen
- Ontwikkeling hoogwaardige speelplek aan Kloosterlaan	---

8.2.4.2 Maatregelen

De maatregelen uit bovenstaande tekst zijn samengevat in onderstaand schema.

Doel	Actie	Wie	Prioriteit	Investing
Hogere speelwaarde huidige trapvelden	Opwaarderen trapveld Kerkelandenlaan, Wezellaan	Gemeente	Prioriteit 2 Prioriteit 1	€ 75.000 € 75.000

8.2.5 Wijk 4, Zuid

8.2.5.1 Huidige en gewenste situatie

In deze wijk is in de verschillende buurten behoefte aan meer formele en informele speelruimte.

In het Bloemenkwartier (41 en 42) ligt een hoogwaardige speelplek met sportveld aan de Nieuweg (41-01). Deze speelplek heeft een buurtfunctie en is bestemd voor alle leeftijden. Het schoolplein van de Paulusschool (42-06) is een openbare speelplek voor 2-6 en 4-12 jarigen en sinds januari 2008 is de Violschool (41-02) een openbare speelplaats voor de leeftijd van 4-12 jaar. Er is geen speelplek voor 2-6 jaar in het midden en in het oostelijk deel van het Bloemenkwartier. Verder is er onvoldoende speelplek in het Bloemenkwartier Zuid (42) ten zuiden van de Diependaalselaan voor alle leeftijden.

In het Schrijverskwartier (43) zijn er te weinig speelplekken. Hier bestaat een mogelijkheid voor een nieuwe plek op het Busken Huetplein.

In het Staatsliedenkwartier (44) en het Zeeheldenkwartier (45) bestaat een grote behoefte aan meer speelruimte voor zowel de leeftijden 2-6 als 4-12 jaar, behalve in het westelijk deel. In deze buurt ligt centraal voor de hele wijk de hoogwaardige speelplek op het schoolplein van de Elckerlyc (44-01). Begin 2008 is deze plek gerenoveerd. Ook de Van Hasseltschool (45-08) heeft haar schoolplein openbaar gesteld en is eind 2007 opgewaardeerd. In deze buurt ligt een trapveld van natuurgras in een groenstrook (Van de Zaenlaan, 45-05).

Dit wordt veelvuldig gebruikt en vraagt om intensief onderhoud. Een ondergrond van duurzaam materiaal kan de speelwaarde van het trapveld vergroten. Een minpunt van dit veld is dat het niet centraal ligt, waardoor het voor veel kleinere kinderen niet bereikbaar is.

Conclusie:

Er is onvoldoende formele en informele speelruimte in de wijk Zuid. De minste formele speelruimte bevindt zich in het Staatsliedenkwartier, behalve in het westelijke deel. Er is nauwelijks ruimte voor een nieuwe speelplek, behalve op het Busken Huetplein. Om een zo'n goed mogelijk aanbod van speelruimte te bieden binnen de mogelijkheden van deze wijk, is het noodzakelijk de bestaande speelplekken een hoogwaardige invulling te geven.

In schema:

SWOT speelruimte in Zuid

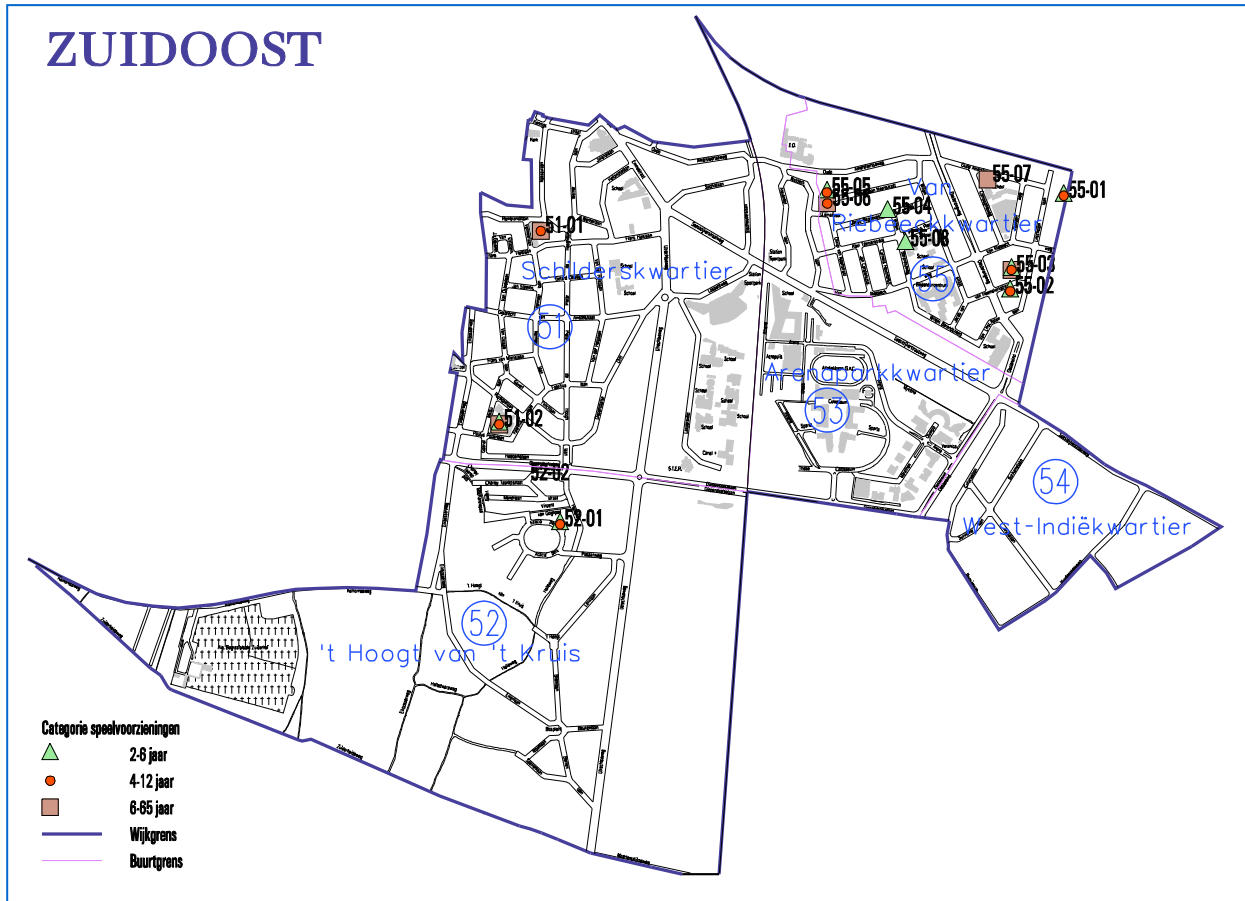
Sterk	Zwak
- Hoogwaardige speelplekken aan de Neuweg en de Wezellaan - Openbare schoolpleinen van Elckerlyc, Van Hasselt- en Paulusschool	- Weinig informele speelruimte - Te weinig speelplekken
Kansen	Bedreigingen
- Speelwaarde verhogen van huidige speelplekken - Nieuwe plek op Busken Huetplein	- Verstedelijking, geen ruimte voor spelen

8.2.5.2 Maatregelen

De maatregelen uit bovenstaande tekst zijn samengevat in onderstaand schema.

Doel	Actie	Wie	Prioriteit	Investing
Hogere speelwaarde huidige formele speelplekken	Opwaarderen speelplek Van Ghentlaan, onderzoeken mogelijkheden andere speelplekken	Gemeente	Prioriteit 1 Prioriteit 2	€ 40.000 € 100.000
Vermindering tekort aan speelruimte	Onderzoeken mogelijkheden/aanleggen speelplek Busken Huetplein	Gemeente	Prioriteit 2	€ 90.000
Hogere speelwaarde huidige trapveld	Aanbrengen hoogwaardige ondergrond trapveld Van de Zaenlaan	Gemeente	Prioriteit 1	€ 75.000

ZUIDOOST

8.2.6 Wijk 5, Zuidoost

8.2.6.1 Huidige en gewenste situatie

In deze wijk is veel groen en dus veel informele speelruimte.

In 't Hoogt van 't Kruis (52) is in 2008 een nieuwe speelplek aan de Ch. Tooropstraat opgeleverd en komt er ook een in de Mondriaanstraat. Verder wordt de tijdelijke plek aan het Acaciapark blijvend. Hiermee is voldoende speelruimte in deze buurt. In het Sportparkkwartier is geen woningbouw en is er geen behoefte aan speelruimte.

In het Schilderskwartier (51), zijn vrijwel geen speelplekken voor zowel de 2-6 jarigen als de 4-12 jarigen. Ook is er geen trapveld. De schoolpleinen van de Violen school, locatie Rembrandtschool (51-01) en de Fabritius school (52-02) zijn openbare speelplekken en erg belangrijk, omdat deze de enige twee speelplekken in deze buurt zijn. De behoefte aan meer speelplekken is aanwezig, er is hiervoor echter geen ruimte. Onderzocht moet worden of meer scholen hun schoolplein openbaar willen stellen.

In het Van Riebeeckkwartier (55) wordt vanaf 2008 in het kader van de stedelijke vernieuwing op samenlevingsgerichte wijze gewerkt aan de verbetering van deze buurt. De speelplek aan de Olivier van Noortstraat wordt bijvoorbeeld aangepast. Er is weinig plek voor zowel 2-6, 4-12 als 6-65 jarigen. De speelwaarde is matig. De grond waarop de speelplek aan de Jac. Roggeveenstraat ligt, wordt mogelijk verkocht aan een woningbouwvereniging. De woningbouwvereniging kan dan investeren in de buitenruimte, ook in de speelruimte.

Het trapveld aan de Oude Amerfoortseweg/Compagnieweg (55-07) is van lage kwaliteit en dient te worden voorzien van een duurzame ondergrond.

Conclusie:

In het Sportparkkwartier bestaat geen behoefte aan speelruimte, in 't Hoogt van 't Kruis is voldoende formele en informele speelruimte en in het Schilderskwartier is te weinig speelruimte.

In schema:

SWOT speelruimte in Zuidoost

Sterk	Zwak
- Voldoende informele speelruimte in groot deel van de wijk - Van Riebeeckkwartier wordt aangepast aan wensen bewoners in het kader van ISV	- Te weinig speelruimte in Schilderskwartier en Van Riebeeckkwartier - Geen ruimte voor nieuwe speelplekken in Schilderskwartier - Lage kwaliteit trapveld Van Riebeeck
Kansen	Bedreigingen
- Schoolplein als openbare speelplek - Investering door woningbouwvereniging in buitenruimte (inclusief speelruimte)	- Verstedelijking, geen ruimte voor spelen

8.2.6.2 Maatregelen

De maatregelen uit bovenstaande tekst zijn samengevat in het schema op de volgende pagina.

Doel	Actie	Wie	Prioriteit	Investering
Hogere speelwaarde trapveld	Aanbrengen hoogwaardige ondergrond Oude Amersfoortseweg	Gemeente	Prioriteit 1	€ 75.000
Vermindering tekort aan speelruimte in Schilderskwartier	Zoeken naar schoolplein als openbare speelplek, school benaderen, aanleggen speelplek, afspraken maken	Gemeente	Prioriteit 6	€ 80.000
Vermindering tekort aan speelruimte in Van Riebeeckkwartier	Locaties zoeken, aanleggen nieuwe speelplek	Gemeente	2009-2011	budget ISV

8.2.7 Wijk 6, Oost

De wijk Oost is een gebied van stedelijke vernieuwing (ISV, behalve de Astronomische buurt (65)). In het kader van deze stedelijke vernieuwing is en wordt een aantal speelplekken op een samenlevingsgerichte manier aan de wensen van de bewoners aangepast.

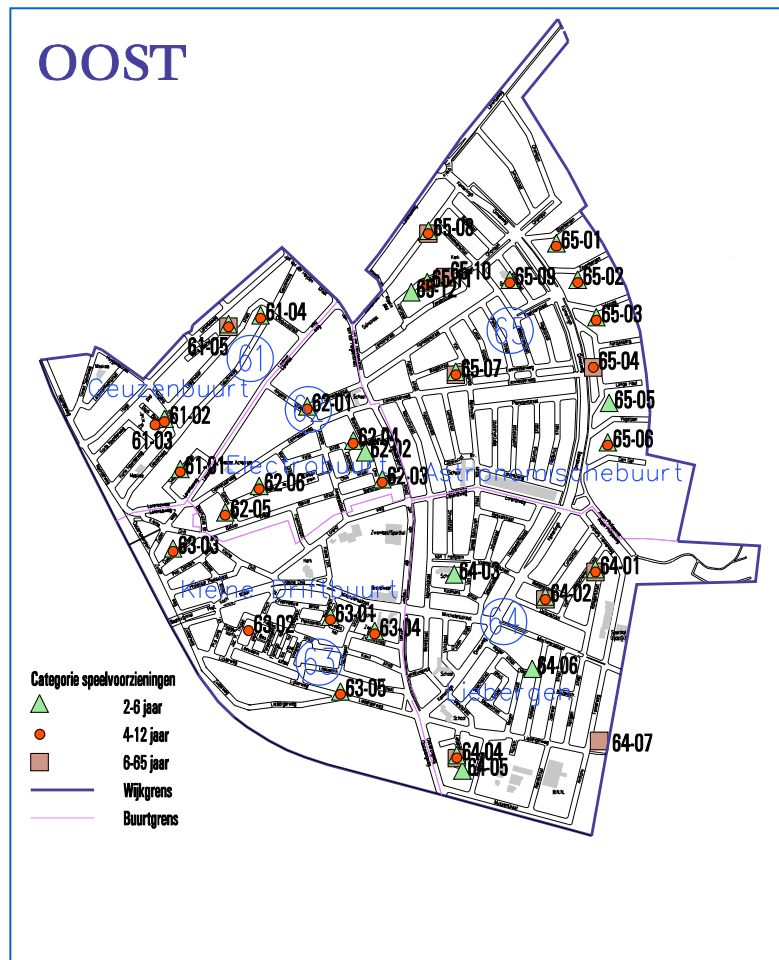
8.2.7.1 Huidige en gewenste situatie

In deze wijk is in de verschillende buurten behoefte aan meer formele en informele speelruimte. Ruimte voor nieuwe speelplekken is moeilijk te vinden. Onderzocht moet worden of schoolpleinen in deze buurt openbare speelplekken kunnen worden. Verder dienen de bestaande speelplekken een hoogwaardige invulling te hebben, om een zo goed mogelijk aanbod van speelruimte te bieden binnen de mogelijkheden van deze wijk.

In de Geuzenwegbuurt (61) is weinig informele speelruimte. Er is een redelijke spreiding van de speelplekken voor zowel de 2-6 jarigen als voor de 4-12 jarigen, met enkele witte vlekken. In de nieuwe Buys Ballotstraat zijn op de locatie van de oude speelplek twee naast elkaar gelegen speelgelegenheden gerealiseerd voor respectievelijk 2-6 en 4-15 jarigen (61-02 en 61-03). Er is in deze buurt voor de oudere jeugd geen trapveld; hieraan is een grote behoefte. Momenteel is hiervoor een tijdelijke locatie op het Lucentterrein in de nabijgelegen buurt Kleine Drift (63) gevonden. Er wordt nog gezocht naar een definitieve plek voor een trapveld. Verder worden voorbereidingen getroffen om op het Lucentterrein een definitieve speel- en sportplek te realiseren.

In de Kleine Drift (63) zijn onvoldoende speelplekken voor 2-6 jarigen en is geen trapveld aanwezig. De speelplek aan het J.P. Thijssseplein (63-02) kan worden opgewaardeerd met spelaanleidingen voor de kleinere kinderen. Bewoners hebben hun wens hierover reeds geuit. Het aanbod voor 4-12 jarigen is in deze twee buurten redelijk. Het speelplekje aan het Zwaluwplein is in 2006 aangepast aan de wensen van de kinderen.

In Liebergen (64) is weinig informele speelruimte te vinden. Met name voor de leeftijd van 2-6 jaar zijn er te weinig formele speelplekken. In het kader van de stedelijke vernieuwing is in 2007 de semi-openbare speelplek 't Speelhoffje aan het Van 't Hoffplein opgeleverd en zijn de twee belangrijkste speelplekken aan de Liebergerweg opgewaardeerd. Begin 2008 is de speelplek aan de Röntgenstraat aangepast aan de wensen van de jeugd.

De verwachting is dat in 2008 het opnieuw ontworpen schoolplein van de Nassauschool als nieuwe openbare speelplek zal worden opgeleverd. Voor de 6-65 jarigen is er een voetbalkooi gerealiseerd met een naastgelegen pannaveld aan de A. Fokkerweg (64-07). Bij Anna's Hoeve is een soort 'speelbos' voor alle leeftijden in voorbereiding.

In de Astronomische buurt (65) is weinig groen en weinig informele speelruimte, behalve in het meest oostelijke deel. Centraal ligt de hoogwaardige speelplek met trapveld van natuurgras in de Wegastraat (65-07) met een belangrijke buurtfunctie, geschikt voor alle leeftijden. Om de speelwaarde van het trapveld te verhogen, moet de ondergrond van duurzaam materiaal worden voorzien.

Het huidige aanbod van trapvelden biedt onvoldoende speelruimte voor de oudere jeugd. Er is behoefte aan nog een trapveld.

In het noordelijke en oostelijke deel is een goede spreiding van de speelplekken voor 2-6 jarigen. In het zuiden, het zuidwesten en ten westen van de Kamerling Onnesweg zijn geen plekken voor deze leeftijdsgroep aanwezig. Hieraan is wel behoefte. Ten oosten van de Kamerling Onnesweg is voldoende formele speelruimte te vinden voor de leeftijdsgroep 4-12 jaar, ten westen hiervan niet.

Conclusie:

Er is weinig informele speelruimte en er zijn te weinig formele speelplekken in deze wijk. Er is behoefte aan hoogwaardige trapvelden. Verschillende speelplekken zijn of worden op samenlevingsgerichte manier aangepast aan de wensen van de bewoners in het kader van de stedelijke vernieuwing. Om een zo goed mogelijk aanbod van speelruimte te bieden binnen de mogelijkheden van deze wijk, is het noodzakelijk de bestaande speelplekken een hoogwaardige invulling te geven. De speelwaarde van de speelplek aan bijvoorbeeld de J.P. Thijssseplein moet worden verhoogd. Verder is er behoefte aan een trapveld.

In schema:

SWOT speelruimte in Oost

Sterk	Zwak
- Verschillende speelplekken zijn of worden aangepast aan wensen bewoners in kader van ISV - Projecten in Oost worden samenlevingsgericht aangepakt - Hoogwaardige speelplekken Dr. Cuypersplein en Wegastraat met buurtfunctie - Schoolplein Nassauschool wordt openbaar	- Weinig informele speelruimte - Te weinig speelplekken in Kleine Drift en Liebergen voor 2-6 jarigen - Te weinig trapvelden - Speelwaarde van enkele speelplekken te laag - Lage kwaliteit trapveld Wegastraat - Te weinig formele speelruimte in delen van de Astronomische buurt en het Riebeeckkwartier voor 2-6 en 4-12 jarigen

Kansen	Bedreigingen
- Speelwaarde verhogen van huidige speelplekken, waaronder J.P. Thijssseplein - Speel- en sportplek op Lucentterrein - Schoolpleinen als openbare speelplekken	- Verstedelijking, weinig ruimte voor spelen

8.2.7.2 Maatregelen

De maatregelen uit bovenstaande tekst zijn samengevat in onderstaand schema.

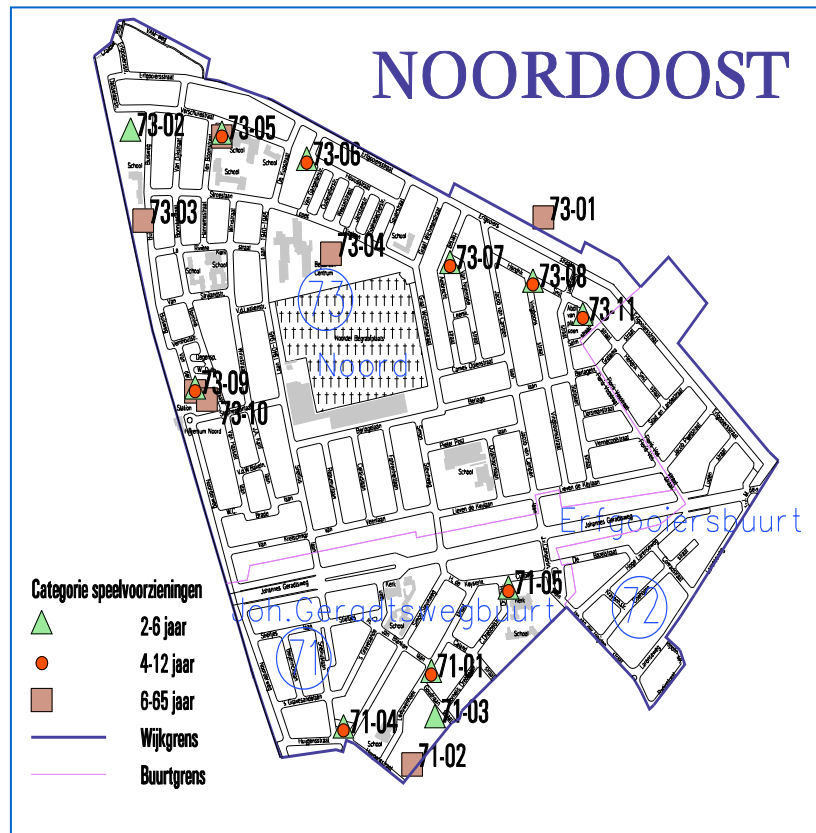
Doel	Actie	Wie	Prioriteit	Investering
Hogere speelwaarde huidige formele speelplekken	Opwaarderen speelplekken, opwaarderen J.P. Thijsseplein (63-02), onderzoek naar mogelijkheden	Gemeente	Prioriteit 5	€ 50.000
			Prioriteit 3	€ 25.000
			Prioriteit 6	€ 50.000
Hogere speelwaarde trapveld	Aanbrengen hoogwaardige ondergrond Wegastraat	Gemeente	Prioriteit 1	€ 75.000
Vermindering tekort aan speelruimte	Locaties zoeken, scholen benaderen, aanleggen nieuwe speelplek (ook trapveld)	Gemeente	2009-2011	budget ISV en budget project Lucentterrein

8.2.8 Wijk 7, Noordoost

Net als in Oost wordt in de wijk Noordoost op samenlevingsgerichte manier gewerkt aan speelvoorzieningen die aan de behoefte van de bewoners voldoen.

8.2.8.1 Huidige en gewenste situatie

In de Johan Geradtswegbuurt (71) zijn in noordwestelijke en noordoostelijke hoeken geen speelplekken. In het noorden ligt de hoogwaardige speelplek op het Dr. Cuypersplein (71-05). Het speelplekje aan de Goudriaanstraat, bij het Leeuwenhoekcomplex (71-03), heeft een lage speelwaarde en moet worden opgewaarderd.

De buurt Noord (73) is een apart ISV-gebied. Net als in Oost wordt op samenlevingsgerichte manier gewerkt aan speelvoorzieningen die aan de behoefte van de bewoners voldoen. Er is weinig informele speelruimte. Met de bewoners wordt gewerkt aan de voorbereidingen van het realiseren van verschillende speelplekken, zoals het Cruyff Court aan de Stephensonlaan (73-10) en de plek Leemkuilen (73-12). Een probleem hierbij is dat de buurtbewoners de speelplekken graag willen, maar niet in de buurt van hun huis (not in my backyard). Verder wordt gewerkt aan het aanpassen van bestaande speelplekken, zoals de plek aan de Hoviusstraat (73-06) en de Ten Boomstraat / Verschurestraat (73-05). Een deel van het schoolplein van de nieuw te realiseren combinatieschool wordt openbaar. De speeltuin Erfgooierskwartier wordt goed bezocht. In de groenstrook aan de Erfgooiersstraat ligt een trapveld dat goed wordt gebruikt en een goede kwaliteit heeft.

Conclusie:

Er is weinig informele speelruimte. Verschillende formele speelplekken zijn of worden op samenlevingsgerichte manier gerealiseerd of aangepast aan de wensen bewoners in het kader van de stedelijke vernieuwing. Om een zo goed mogelijk aanbod van speelruimte te bieden binnen de mogelijkheden van deze wijk, is het noodzakelijk de bestaande speelplekken een hoogwaardige invulling te geven.

In schema:

SWOT speelruimte in Noordoost

Sterk	Zwak
- Verschillende speelplekken worden gerealiseerd of aangepast aan wensen bewoners in kader van ISV - Projecten in Noordoost worden samenlevingsgericht aangepakt	- Weinig informele speelruimte
Kansen	Bedreigingen
- Deel van schoolplein van nieuwe combinatieschool als openbare speelplek	- Bewoners willen dat kinderen kunnen spelen, maar 'not in my backyard'

8.2.8.2 Maatregelen

De maatregelen uit bovenstaande tekst zijn samengevat in onderstaand schema.

Doel	Actie	Wie	Prioriteit	Investering
Hogere speelwaarde huidige formele speelplekken	Opwaarderen speelplekken Opwaarderen Goudriaanstraat (71-03)	Gemeente	2009-2011 Prioriteit 4	Budget ISV € 25.000
Vermindering tekort aan speelruimte	Aanleggen nieuwe speelplekken	Gemeente	2009-2011	Budget ISV
Acceptatie door bewoners speelplek vlak bij hun huis	Dialog met bewoners, betrokkenheid bewoners vergroten, opzetten sociaal beheersplan	Gemeente	Prioriteit 1	--

8.2.9 Wijk 8, Hilversumse Meent

8.2.9.1 Huidige en gewenste situatie

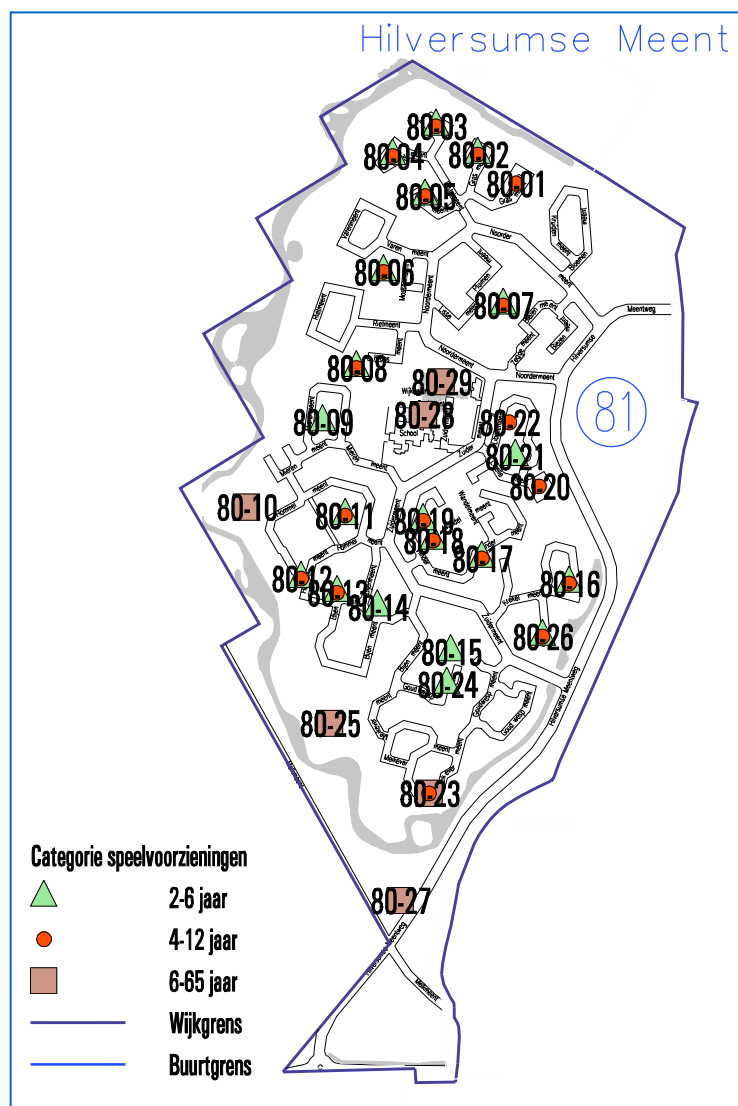
De speelplekken in de Hilversumse Meent, inclusief drie trapvelden, liggen goed verspreid. Er is ook een fietscrossbaan (81-27). Verder ligt de Hilversumse Meent aan een goed bereikbare openbare groengordel. Hier is veel ruimte om te spelen, maar ook om bijvoorbeeld te vissen.

In de Kruidenmeent en Bloemenmeent zijn geen speelplekken. Hier is momenteel geen vraag naar, omdat hier met name ouderen in ouderenwoningen wonen.

In het centrum komt een hoogwaardige speelplek voor kinderen met een leeftijd vanaf 4 jaar. Rondom deze plek is er voldoende speelplek voor 2-4 jarigen. In het zuidelijk deel van de Hilversumse Meent zijn weinig, doch voldoende speelplekken.

Conclusie:

Met de aanleg van de centraal gelegen speelplek zijn er voldoende speelplekken in de Hilversumse Meent voor alle leeftijden. Extra maatregelen zijn niet nodig.

In schema:

SWOT speelruimte in de Hilversumse Meent

Sterk		Zwak
- Goede spreiding formele speelplekken, inclusief de drie trapvelden - Groene wijk met veel informele speelruimte - Fietscrossbaan		---
Kansen		Bedreigingen
- Centraal gelegen, hoogwaardige speelplek in centrum		---

8.3 Bijlage 3: Overzicht speelplekken in Hilversum

Legenda:

Nr	Afkorting	Betekenis
1	tst	Totaal aantal toestellen
2	obj	Totaal aantal objecten
3	2-6	Voor de leeftijd van 2-6
4	4-12	Voor de leeftijd van 4-12
5	6-65	Voor de leeftijd van 6-65
6	spl	Speelplek
7	trv	Trapveld, gras
8	svh	Sportveld harde ondergrond
9	div	Diverse
10	st	Speeltoestel
11	zb	Zandbak
12	sb	Skatebaan
13	ttt	Tafeltennistafel
14	bbp	Basketbalplaat
15	vd	Voetbaldoel
16	pv	Pannaveld
17	mg	Multipaal/goal
18	jdb	Jeu de boulesbaan
19	Ssp	Schoolspeelplaats
20	div	Diverse
21	hgw	Hoogwaardige speelplek

		toestellen + objecten						soort plek			soort voorziening												
swo code	naam	1	2	3	4	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	opmerkingen	
1	Centrum	tst	obj	2-6	4-12	6-65	spl	trv	svh	div	st	zb	sb	ttt	bbp	vd	pv	mg	jdb	ssp	div	hgw	opmerkingen
11	Centrum																						
11-01	Mgr. v.d. Weteringstraat	5	4	1			1				5												
11-02	Laanstraat	4	3	1			1				4												
12	Havenstraatbuurt																						
12-01	Ruitersweg	6	4	1	1		1				5		1										
12-02	Oude Haven	5	1	1	3	2	1		1		3	1	1					2				+	
12-03	2e Oosterstraat	3	3				1				3												
12-04	Doorsteek Havendwaarsstraat		1		1		1				0									1			kunstobject
12-05	Weversweg	4	2	4	2		1				4									2			
12-06	Elleboogstraat	3	2	3	2		1				3									2			
12-07	Prinsenstraat	4	1	3	2		1				4									1			
12-08	1e Nieuwstraat (acht. Spelevaart)		1		1					1	0									1			
12-09	Gasthuisstraat	2	1		2	1	1		1		2								1				
12-10	Jan Kortplein	2			2		1				2												
13	Vitusbuurt																						
13-01	Jan van Beierenstraat	3			3		1				3												
13-02	St. Annastraat / naast fir. Vos	2	2				1				2												
13-03	Hoenderweg	2	1	1			1				2												
13-04	Anth. Brouwerstraat	1	1				1				1												
14	Langgewenst																						
04-01	Lage Naarderweg	4	2	2			1				4												
	totaal aantal locaties 1 Centrum																						17
2	Noordwest	tst	obj	2-6	4-12	6-65	spl	trv	svh	div	st	zb	sb	ttt	bbp	vd	pv	mg	jdb	ssp	div	hgw	opmerkingen
22	Raadhuiskwartier																						
22-01	Heuvellaan	4		2	2		1				4												
22-02	Dudokpark	4	1	2	2		1				4	1											
	totaal aantal locaties 2 Noordwest																						2

3	Zuidwest	tst	obj	2-6	4-12	6-65	spl	trv	svh	div	st	zb	sb	ttt	bbp	vd	pv	mg	jdb	ssp	div	hgw	opmerkingen
32	Het Rode Dorp																						
32-01	Oude Loswal / Turfstraat	8	1	4	5		1				8	1										+	
33	Zeeverijn	tst	obj	2-6	4-12	6-65	spl	trv	svh	div	st	zb	sb	ttt	bbp	vd	pv	mg	jdb	ssp	div	hgw	opmerkingen
33-01	Wezellaan (Bosje van Zeverijn)	11	1	3	7	2	1	1			8	1			2	2					2	+	
33-02	Marterlaan	5		5			1				5												
34	Kerkelanden	tst	obj	2-6	4-12	6-65	spl	trv	svh	div	st	zb	sb	ttt	bbp	vd	pv	mg	jdb	ssp	div	hgw	opmerkingen
34-01	Spinozahof 61-75	3	1	3	1		1				3	1											
34-02	Spinozahof 112	1				1			1		0										1		
34-03	Kloosterln (Comenius/Gomarushof)	7		3	4		1				7												
34-04	Arminushof 43-57	3	1	3	1		1				3	1											
34-05	Kloosterlaan (bij de Keet)	2				2		1			0				2	2					1		
34-06	Theresiahof	4		3	1		1				4												
34-07	Jansenushof 43-57	4	1	3	2		1				4	1											
34-08	Kloosterlaan (t.o. de bej.woningen)	4		3	1		1				4												
34-09	Kloosterlaan (binnenplein, t.o. 180-140)	3	1	3	1		1				3	1											
34-10	Kloosterlaan (achter 191)	3	1	3	1		1				3	1											
34-11	Erasmuslaan (voor de flats)	5	1	2	3	1	1				5	1											
34-12	Kerkelandenlaan (achter flats)	1				1		1			0					2							
34-13	Menno Simonszhof 43-57	3	1	2	2		1				3	1											
34-14	Augustinushof 43-57	3		3			1				3												
34-15	Augustinushof nr 57	2	1	1	2		1				2	1											
34-16	Calvijnhof nr 57	3	1	3	1		1				3	1											
34-17	Lutherhof	2		1		1	1				1										1		
34-18	Lutherhof 53-57	4		2	2		1				4												
34-19	Joh. Huslaan	4	1	3	1	1	1				4	1											
34-20	Willibrorduslaan 2-12	4		3	1		1				4												
34-21	Willibrorduslaan 50-60	3		3			1				3												
34-22	Willibrorduslaan 100-108	2		1	1		1				2												
34-23	Willibrorduslaan (tussen nrs. 31-33)	2	1	1	2		1				2										1		
34-24	Bonifaciuslaan (bij Raaweg)	1				1		1			0					2							
34-25	Ludgeruslaan 41-79/Willibrordusln 164	5	1	3	2	1	1				5	1											
34-26	Willibrorduslaan/Ludgeruslaan 133-171	3		2	1		1				3												

5	Zuidoost	tst	obj	2-6	4-12	6-65	spl	trv	svh	div	st	zb	sb	ttt	bbp	vd	pv	mg	jdb	ssp	div	hgw	opmerkingen
51	Schilderskwartier																						
51-01	Violen school, locatie Rembrandtschool	5			3	2	1				3				1	2				1		+	
51-02	Fabritius school	11		3	7	1	1				10							1		1		+	
52	't Hoogt van 't Kruis																						
52-01	Acaciapark	3		2	1		1				3												
52-02	Ch. Tooropstraat																						nieuw in 2008
52-03	Mondriaanstraat																						nieuw in 2009
55	Riebeeckkwartier / ISV '08																						
55-01	Van Linschotenlaan	4		3	1		1				4												
55-02	Jac. v. Heemskerkstraat	3	1	2	2		1				3	1											
55-03	Jac. v. Heemskerkstraat	6	1	3	3	1	1				6	1											
55-04	Jac. Roggeveenstraat	2	1	3			1				2	1											
55-05	Olivier van Noortstraat	3	1	1	3		1				3										1		
55-06	Olivier van Noortstraat		2		1	1			1		0										2		
55-07	Oude Amersfoortseweg /Compagnieweg	1			1		1	1			0				2						2		
55-08	Peter Planciusplein	2	1	3			1				2	1											
	<i>totaal aantal locaties 5 Zuidoost</i>																						12
6	Oost																						
61	Geuzenwegbuurt																						
61-01	Swammerdamstraat	4		3	1		1				4												
61-02	Buys Ballotstraat klein	5		3	2		1				5											+	
61-03	Buys Ballotstraat groot	3			4		1		1		3					1						+	
61-04	Geuzenweg	5	1	3	3		1				5										1		
61-05	Hoge Larenseweg (achter nr. 156)	6		2	3	1	1				5			1									
62	Electrobuurt																						
62-01	Ampèrestraat	4	1	3	2		1				4	1									1		
62-02	Ohmstraat	2		2			1				2												
62-03	Bellstraat	4		2	2		1				4												
62-04	Voltastraat	3		1	2		1				3												
62-05	Galvanistraat	6	1	4	3		1				6										1		
62-06	Edisonstraat	1	1	1	1		1				1										1		

63		Kleine Driftbuurt																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
63-01		Veenshof ('t Kwetterhofje)										6										1										1										6										1																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
63-02		J.P. Thijssplein										2										1																				2																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
63-03		Oude Eemnesserweg										4										1										3										2										1										4										1																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
63-04		Zwaluwplein										5										1										4										1										5																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
63-05		Liebergerweg/Lijsterweg										5										3										2										1										5																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
64		Liebergen																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
64-01		Röntgenstraat										4										1										1										3										1										1																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
64-02		Dudokpleintje Weber/Daltonstraat										3										2										3										1										1										3										1										1																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
64-03		Van 't Hoffplein 't Speelhoff										6																				1										6																														+																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
64-04		Liebergerweg (huisnr. 678) middenplein										4										2										1										1										3										1										+																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
64-05		Liebergerweg ((huisnr. 692)																				2										2																				0										2																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
64-06		Ooievaarplein										3										3																				3																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
64-07		A. Fokkerweg 't Kooitje + pannaveld										2																				1										0										1										2										+																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
64-08		Nassauschool																																																																						nieuw in 2008																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
65		Astronomische buurt																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
65-01		Baerbergen										3										1										2										1										3																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
65-02		Zevenbergen										2										1										2										1										2										1																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
65-03		't Harde										4										1										3										2										1										3										1																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
65-04		Schans/K. Onnesweg										8																				2										6										1										2										1																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
65-05		Vogelpan										3										1										4										1										3										1																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
65-06		Den Ool										7										1										7										1										7										1																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
65-07		Wegastraat										10										1										4										4										3										1										1										2										1										+																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															
65-08		Radiostraat										3										1										1										1										2										2										1										1																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
65-09		Rigelstraat										4																				1										3										4										4																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
65-10		Seinhorst																														1										1										1										0										1										1																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
65-11		Seinhorst										1										1										1										1										1										1										1																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
65-12		Seinhorst										1										1										2										1										1										1										1																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
		totaal aantal locaties 6 Oost																																																																																36																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
7		Noordoost										tst										obj										2-6										4-12										6-65										spl										trv										svh										div										st										zb										sb										ttt										bbp										vd										pv										mg										jdb										ssp										div										hgw										opmerkingen																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
71		Joh. Geradtswegbuurt																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			

8.4 Bijlage 4: Brief minister Dekker reserveren 3% van openbare ruimte als speelruimte

Het College van Burgermeester en
Wethouders van alle gemeenten in Nederland

Directoraat-Generaal Ruimte
Directie Nationaal en Internationaal Beleid
Stedelijke Ontwikkeling en Netwerken

Rijnstraat 8
Postbus 30940
2500 GX Den Haag
Interne postcode 360

www.vrom.nl

Nader beleid buitenspeelruimte

Datum	Kenmerk
	NIB 2005/ 217590

Geacht College,

In de afgelopen periode hebben mij berichten bereikt over kinderen die weinig of niet buiten spelen. Op verschillende plaatsen, waaronder in de Tweede Kamer, is dit thema bediscussieerd en een lid van die Kamer, Mw. Kant, heeft hiervoor zelfs een initiatiefwet ingediend. In die berichten en discussies is gewezen op het belang van buiten spelen en het beschikbaar zijn van voldoende buitenspeelruimte. Er is gewezen op relaties met overgewicht, de motorische en mentale ontwikkeling van het kind en met sociale veiligheid en integratie. Met deze beleidsbrief plaats ik deze discussies in een breder kader en roep ik u op om vanuit de ruimtelijke ordening een bijdrage te leveren aan het beschikbaar zijn van voldoende en goede buitenspeelruimte.

Buitenspeelruimte in relatie tot ruimtelijke ordening

Deze discussies plaats ik graag in het bredere verband van de zorg voor het kind en een goede ruimtelijke ordening.

Kinderen verdienen een plek in onze ‘grote mensenwereld’. Voorbeelden van zaken die zij voor hun ontplooiing en gezondheid nodig hebben, zijn voldoende (ruimte voor) beweging en daarbij sociale veiligheid, verkeersveiligheid en een gezonde leefomgeving.

Een goede ruimtelijke ordening is een integrale ruimtelijke ordening en voorziet ook hierin. Het rijk heeft hierover in de Nota Ruimte een aantal hoofdlijnen aangegeven. De inrichting van de openbare ruimte is de verantwoordelijkheid van gemeenten omdat daar de kennis aanwezig is over de lokale behoeften, knelpunten en mogelijkheden.

Veel gemeenten geven al actief invulling aan een dergelijke integrale ruimtelijke ordening. Daar is ook aandacht voor de beschikbaarheid en kwaliteit van ruimte waar kinderen – maar ook volwassenen – veilig kunnen komen en verblijven. De openbare ruimte die als buitenspeelruimte kan worden benut, kan op verschillende manieren zijn ingericht. Natuurlijk met speeltoestellen, maar zeker ook als plein,

parkje of trapveldje. Ook openbaar toegankelijke sportvelden, schoolpleinen en daartoe geschikte delen van oevers en natuurterreinen dienen als buitenspeelruimte. Dergelijke plekken vervullen tegelijk een kwaliteitsverhogend element voor de openbare ruimte en bieden ook voor volwassenen ontspannings- en bewegingsruimte en dragen door de ontmoetingsfunctie bij aan sociale cohesie en sociale veiligheid. Voorwaarde is wel dat deze plaatsen goed en veilig bereikbaar en bespeelbaar zijn. In verband met de bereikbaarheid is ook een gelijkmatige verdeling over de gemeente van belang, rekening houdend met de actieradius van de verschillende doelgroepen.

Hoewel veel gemeenten hier al actief invulling aan geven, is de buitenspeelruimte nog niet in iedere gemeente goed geregeld. Goede voorbeelden en knelpunten zijn te vinden in grote en in kleine gemeenten. Deze beleidsbrief is gebaseerd op de decentralisatiegedachte en spreekt u aan op uw verantwoordelijkheid voor een integrale ruimtelijke ordening.

Ik ben van mening dat afwezigheid van buitenspeelruimte niet de reden zou mogen zijn voor kinderen om niet buiten te spelen. Vanuit de tijdloze waarde die buitenspelen vertegenwoordigt nodig ik u uit om bij te dragen aan de fysieke randvoorwaarden voor kinderen om buiten te kunnen spelen.

Ik ben mij er overigens van bewust dat we er met het beschikbaar zijn van de ruimte om te spelen nog niet zijn. Andere factoren die een rol spelen vragen eveneens om aandacht. Zaken als sociale veiligheid, verkeersveiligheid, milieukwaliteit, beeldschermvermaak, overlast en sociale (in)tolerantie voor buitenspeelruimte. Voor de integrale aanpak van kansen en knelpunten voor de jeugd wijs ik u op 'Operatie Jong' van het Ministerie van VWS.

Verzoek aan gemeenten

Ik verzoek gemeenten in de ruimtelijke planvorming voldoende ruimte te bestemmen als formele buitenspeelruimte.

Als richtgetal geef ik u mee dat de deskundigen op dit terrein uitgaan van 3% van de voor wonen bestemde gebieden. Het rijk rekent erop dat gemeenten bij de opzet van nieuwe uitleglocaties dit richtgetal van 3% hanteren. In bestaande situaties nodig ik u uit om zo mogelijk naar dit percentage toe te groeien als hieraan nu niet wordt voldaan.

Stoepen en vergelijkbare openbare ruimte worden hierin niet meegeteld. Groenvoorzieningen bijvoorbeeld kunnen hierin wel worden meegeteld, mits deze hiervoor geschikt zijn en de omschrijving in het bestemmingsplan duidelijk maakt dat de gebieden met deze bestemming als speelruimte kunnen fungeren.

Ik verzoek gemeenten daarbij tevens aandacht te besteden aan de kwaliteit en bereikbaarheid van de buitenspeelruimte.

Facilitering door het rijk / operatie Jong

In het kader van het interdepartementale samenwerkingsverband "operatie Jong" is VROM trekker van het thema "Jeugd en fysieke ruimte". Momenteel wordt een aantal activiteiten ondernomen dat moet leiden tot meer en betere ruimte voor jongeren in de openbare ruimte met als doel de leefkwaliteit in steden te verbeteren. Ik neem ze in deze brief op omdat dit als inspiratie of hulpbron kan dienen voor gemeenten die met buitenspeelruimte aan de slag gaan.

1. Verkiezing kindvriendelijke gemeenten: VROM heeft met het netwerk Child Friendly Cities (een initiatief van de VNG en Jantje Beton) deze zomer een verkiezing uitgeschreven waarbij gemeenten kindvriendelijke projecten in de openbare ruimten konden indienen. Uit de 70 projecten die zijn ingezonden heeft een jeugdjury inmiddels 5 gemeenten bekroond. Voor meer informatie over de verkiezing verwijst ik u naar de website www.kindvriendelijkesteden.nl of www.childfriendlycities.nl.
2. Publicatie kindvriendelijke initiatieven: om meer bekendheid te geven aan kindvriendelijke initiatieven in de openbare ruimte zal in het voorjaar 2006 een publicatie worden uitgebracht met goede voorbeelden. Hierin zullen de bekroonde projecten uit eerdergenoemde verkiezing worden opgenomen maar ook andere goede voorbeelden die zijn ingezonden evenals projecten uit het Innovatieprogramma Stedelijke Vernieuwing (IPSV) van VROM en de tijdelijke

stimuleringsregeling buurt, onderwijs en sport (BOS) van het ministerie van VWS om gemeenten te inspireren bij hun ontwikkeling van lokaal speelruimtebeleid. Zie voor nadere aankondigingen ook bovenvermelde websites.

3. Handboek speelruimtebeleid: eveneens in samenwerking met het netwerk Child Friendly Cities wordt gewerkt aan een handboek speelruimtebeleid. Dit handboek komt medio 2006 uit en is bedoeld voor gemeentebesturen ruimtelijke ordening en jeugdbeleid. Het handboek dient als instrument om gemeenten te ondersteunen bij de ontwikkeling van een integraal speelruimtebeleid. Daarbij zal ook worden ingegaan op de normeringdiscussie. Zie voor nadere aankondigingen ook bovenvermelde websites.
4. Bijeenkomsten openbare ruimte: In 2006 zullen in het kader van het investeringsbudget stedelijke vernieuwing (ISV) bijeenkomsten worden georganiseerd ten aanzien van "Openbare ruimte". Hierin komen verschillende aspecten van de openbare ruimte aan de orde, waaronder specifieke aandacht voor jongeren.
5. Themabrochure IPSV: Recentelijk is een deel van de reeks van de themabrochures uitgebracht die VROM in het kader van het IPSV publiceert en deze richt zich op sport als kwaliteit van de stedelijke vernieuwing. ('Actieve parken, sociaal cement', VROM september 2005. te bestellen via postbus 51 en www.vrom.nl/ipsv)

Meer informatie

Ik vertrouw erop dat u aan de slag gaat met het beschikbaar krijgen en houden van voldoende en kwalitatief goede speelruimte. In aanvulling op bovenstaande aangrijpingspunten, kunt u voor nadere inspiratie, informatie, steun of adviezen terecht bij onderstaande organisaties. Voor vragen over het nationale ruimtelijke beleid kunt u terecht bij www.ruimteforum.vrom.nl

Netwerk Child Friendly Cities (www.kindvriendelikesteden.nl, www.childfriendlycities.nl)
p/a postbus 30435
2500 GK Den Haag

VNG, Vereniging Nederlandse Gemeenten (www.vng.nl)
Postbus 30435
2500 GK Den Haag

Jantje Beton (www.jantjebeton.nl)
Postbus 85233
3508 AE Utrecht

NUSO, Landelijke Organisatie voor Speeltuinwerk en jeugdrecreatie (www.nuso.nl)
Koningslaan 101
3583 GS Utrecht

BNSP, Beroepsvereniging van Nederlandse Stedenbouwkundige en Planologen (www.bnsp.nl)
Beurs van Berlage (werkgroep Kind In De Stad / KIDS)
Oudebrugsteeg 11-2
1012 JN Amsterdam

3VO, Verenigde Verkeers Veiligheids Organisatie (www.3vo.nl)
Postbus 423
1270 AK Huizen

Hoogachtend,
de Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,

Sybilla M. Dekker

8.5 Bijlage 5:

Soorten formele ruimte in Hilversum

De volgende soorten formele speelruimte zijn te vinden in Hilversum:

- Openbare speelvoorzieningen: deze term duidt op een verscheidenheid aan voorzieningen die als gemeenschappelijk kenmerk hebben dat ze niet afgesloten zijn en dus permanent toegankelijk voor iedereen. Openbare speelvoorzieningen variëren van een enkel speeltoestel op een pleintje tot een omvangrijke speelplek met veel elementen. Ook de openbare trapvelden, sportterreinen en skatebanen vallen hieronder. De grootte van het verzorgingsgebied is afhankelijk van de omvang en de inrichting. In Hilversum zijn momenteel 158 openbare speelvoorzieningen. Deze worden vermeld in bijlage 3.
Een nieuwe ontwikkeling betreft de natuurspeelbossen: een bosachtige omgeving wordt zo ingericht dat het mogelijkheden biedt in een natuurlijke omgeving te spelen en aanleiding geeft tot natuurbeleving tijdens het spel. In Hilversum is een natuurlijk-spelen-gebied nog niet aanwezig maar is gepland bij Anna's Hoeve. Dit speelbos wordt gezien als openbare speelvoorziening.
- Jongeren Ontmoetings Plaats (JOP): een speciale ontmoetingsplaats voor jongeren. Een dak, zitmogelijkheid en andere dingen die aanleiding geven tot hangen zijn belangrijke onderdelen van de JOP. De locatie is van groot belang. Jongeren willen zien en gezien worden en niet weggestopt worden aan de rand van de wijk. JOP's hebben een groot verzorgingsgebied mits ze op de goede plaats liggen. In Hilversum is slechts één officiële JOP te vinden. De jeugd kiest vaak om elkaar te ontmoeten op een andere plek dan een JOP, een plek die niet speciaal voor hen bedoeld is. Hilversum wil investeren in de informele ontmoetingsplekken.
- Schoolspeelpleinen: schoolpleinen zijn vaak grote open ruimtes en geschikt voor kinderspel. In buurten met weinig grote openbare speelruimtes hebben schoolpleinen een belangrijke functie voor de buurt. In Hilversum zijn zes schoolpleinen opengesteld voor openbaar gebruik, namelijk die van de Van Hasselschool, de Elckerlyc, de Violenschool locatie Rembrandtschool, de Paulusschool, de Fabritiusschool en sinds januari 2008 ook de Violenschool. De Nassauschool in de Maranathakerkbuurt zal na het opknappen door de gemeente Hilversum zijn schoolplein ook openstellen voor openbaar gebruik.
- Speeltuinen: In Hilversum zijn twee speeltuinen: een terrein met een hek erom, toezicht en waar geen vrij toegang is. Deze twee speeltuinen zijn in particulier bezit en in eigen beheer en onderhoud. Beide ontvangen wel subsidie van de gemeente.
- Kinderboerderijen: een goede mogelijkheid voor kinderen om in aanraking te komen met dieren. In Hilversum is één kinderboerderij.

8.6 Bijlage 6:

Basiselementen formele speelruimte

In een goede openbare formele speelvoorziening krijgen onderstaande drie basiselementen alle voldoende aandacht:

- Algemene voorzieningen, zoals afschermingen en hekwerken, fietsenrekken, groenvoorzieningen, verharding en paden, straatmeubilair, verlichting, enz. Goede algemene voorzieningen dragen bij aan de kwaliteit van de speelvoorziening.
- Speeltoestellen: Speeltoestellen zijn, volgens de omschrijving in het Attractiebesluit, constructies die bestemd zijn voor vermaak of ontspanning, waarbij uitsluitend gebruik wordt gemaakt van de zwaartekracht of van fysieke kracht van de mens. Speeltoestellen zijn daarmee apparaten die door hun omgeving en constructie duidelijk aangeven wat je ermee moet doen. Een schommel is om te schommelen en een glijbaan om te glijden.
- Speelaanleiding: een constructie die aanleiding geeft tot spelen, zonder dat op het eerste gezicht duidelijk is voor welk spel of gebruik het bedoeld is. Voorbeelden: heuvel, omgehakte boom, struiken, autobanden of rioolbuizen. Kinderen kunnen met speelaanleidingen een groot aantal spelletjes bedenken; zij gebruiken deze voor heel verschillende doelen.

8.7 Bijlage 7: Afmetingen speelplek op blok-, buurt- en wijkniveau

In een woongebied kan je verschillende woonniveaus onderscheiden, te weten blok- buurt-, wijk- en bovenwijkniveau. Het blokniveau is het niveau met de hoogste belevingswaarde. Daar voelen mensen zich het meest bij betrokken. Een speelplek op blokniveau ziet er anders uit dan een speelplek op buurniveau. De laatste zal een grotere zijn en een andere doelgroep trekken. Er geldt: hoe hoger het niveau, hoe groter de oppervlakte van de speelvoorziening en hoe ouder de doelgroep.

Het bovenwijkniveau is het niveau waarop voorzieningen voor de gehele gemeente worden aangeboden, zoals een skatebaan. Dit niveau wordt niet in onderstaande tabel vermeld.

Op elk niveau dient formele speelruimte te zijn. In onderstaand schema worden de afmetingen van een redelijke speelruimte per niveau weergegeven.

Niveau	Globale omvang van gebied	Afmeting speelruimte	m2 per ha	Vorm
Blokniveau	100 x 100 = 1 hectare	10 x 10 = 100 m2	100 m2	Grasveldje, zandbak, speelelementen, verharde ruimte, basketbalpaal
Buurniveau	300 x 300 = 9 hectare	35 x 35 = 1225 m2	136 m2	Grasveld, trapveldje, speelelementen
Wijkniveau	1000 x 1000 = 100 hectare	80 x 80 = 6400 m2	64 m2	Trapveld, speeltoestellen, basketbalveld, parkje
Totaal			300 m2	

Uit: Handboek speelruimtebeleid (1999)

In Hilversum bestaat een schaarste aan ruimte. Er wordt gestreefd naar een hoogwaardige invulling van de speelruimte. In wijken van stedelijke vernieuwing wordt 3% van de ruimte bestemd voor bebouwing gereserveerd als formele speelruimte.

8.8 Bijlage 8: Logboek

Logboek speeltoestel Dienst Inwoners/Beheer en Exploitatie

--

Code speelplaats / locatie van het speeltoestel:.....

Nadere aanduiding:.....

Naam en beschrijving van het toestel:.....

[illegible]

datum ongeval	naam en adres slachtoffer	oorzaak of vermoedelijke oorzaak	opgetreden persoonlijk letsel	genomen maatregel

datum klacht	klacht	maatregelen	uitgevoerd door	vervangen onderdelen	leveran- cier

8.9 Bijlage 9:

Kwaliteitsaspecten inrichting en beheer openbare (speel)ruimte in Hilversum

Kwaliteitsaspecten: inrichting	Kwaliteitsaspecten: beheer
Duurzaam - Lange levensduur, niet snel kapot - Toekomstvast: niet modieus, niet snel verouderd - Onderdelen herbruikbaar - Goed repareerbaar, verkrijgbaar op termijn - Begrijpelijk, weerbare vormgeving	Schoon - Netjes, opgeruimd - Geen vervuiling met zwerfvuil, kauwgom, graffiti, wildplak, hondenpoep, aanslag - Geen ongewenst onkruid - Beeld van netheid passend in de omgeving en functie
Mooi - Bijzonderheden van Hilversum koesteren - Streven naar Hilversumse stijl - Eenheid en samenhang - Herkenbaar - Proportioneel, passend met en in verhouding met omgeving	Heel - Schadevrij - Roestvrij - Goed groenonderhoud, dus goed gesnoeid, gemaaid en op tijd vervangen - Functionerend zoals bedoeld - Onderhoud passend bij / in harmonie met het ontwerp
Functioneel - Geschikt voor het gewenste gebruik, liefst ook voor kinderen met lichamelijke beperkingen - Veilig in gebruik - Flexibel; meer vormen van gebruik mogelijk - Multifunctioneel	Veilig - Veilig voor gebruikers door goed beheer (verkeersveilig, technisch veilig, sociaal veilig en gevoel van veiligheid) - Goed onderhoud aan voorzieningen, ondergronden, verlichting, groen (overzicht in uitzicht) - Geen misbruik - Betrokkenheid van en medetoezicht door buurtbewoners
Veilig - Veilig in gebruik (objectief) en ervaren als veilig (beleving, subjectief) - Verkeersveilig (heldere indeling, voldoen aan normen) - Sociaal veilig (overzichtelijk, voldoende toezicht en betrokkenheid) - Passend bij het gewenste gebruik, waardoor misbruik wordt voorkomen - Te handhaven, dus qua inrichting zodanig dat regels helder zijn, misbruik onaantrekkelijk wordt en kan worden bestraft	Juist gebruik - Verbeteren en aanpassen van de openbare (speel)ruimte: inspelen op functieveranderingen en nieuwe kwaliteitseisen - Handhaving waarmee juist gebruik wordt afgedwongen en misbruik wordt tegengegaan

Uit: Hilversum Buiten. Deel 1: Visie Openbare Ruimte (2004)

8.10 Bijlage 10: Overzicht kosten speelvoorzieningen in het kader van ISV

Wijk/buurt	Locatie	gerealiseerd	In uitvoering	Gepland	opmerkingen
Noordoost					
Noord	Bonnikestraat/Stephensonlaan			100.000	Incl € 50.000 subsidie Cruyff Foundation
	Leemkuilen*			255.000	Bedrag inclusief herinrichting openbare ruimte
	Overige speelplekken			35.000	Opknappen huidige speelplekken
Oost					
Liebergen	Dudokpleintje/Daltonstraat	86.000	53.000		
	A. Fokkerweg ´t Kooitje + pannaveld	54.000			
	Van ´t Hoffplein/´t Speelhoff	206.000			
	Liebergerweg/ Liebergerweg	160.000			
	Röntgenstraat	40.000			
	Ooievaarplein*		300.000		Bedrag inclusief herinrichting openbare ruimte
	Schoolplein Nassauschool		100.000		
	Overige speelplekken			70.000	Reservering voor speelplek Mussenstr.
Gebied voorheen Over ´t Spoor genoemd	Larenseweg tijdelijke voetbalkooi	15.000			
	Larenseweg Lucentterrein			80.000	Planvorming en financiering i.o.m. woningcorporatie
	Larenseweg Lemetterrein**			PM	Nog niet geraamd
	Simon Stevinweg/Huygenstraat	53.000			
	Dr. Cuypersplein speel- en ontmoetingspark	114.000			Inclusief € 34.000 budget Dienst Inwoners
	Overige speelplekken**			PM	Nog niet geraamd
Zuidoost					
Van Riebeeck	Olivier van Noort			50.000	
	Jac. Roggeveenstraat**			PM	Planvorming en financiering i.o.m. woningcorporatie
	Overige speelplekken**			PM	Nog niet geraamd

* De locaties Ooievaarplein en Leemkuilen betreffen integrale ontwerpen waarvan op dit moment geen uitsplitsing in de kosten gemaakt kan worden. Hierdoor is het bedrag bestemd voor de speelplekken nog onbekend.

** Voor deze locaties zijn nog geen plannen en ramingen gemaakt. Er is binnen de ISV een totaalbudget van € 1,4 miljoen voor de openbare ruimte gereserveerd (inclusief speelplekken).

COLOFON

Tekst:
Gemeente Hilversum, dienst Inwoners

Vastgesteld:
1 oktober 2008

Eindredactie:
Jur Elzinga en Tanja van den Bergh

Ontwerp:
Frans van Brakel, afdeling communicatie

Drukwerk:
Printcentrum de Toekomst

Fotografie:
Gemeente Hilversum

Hilversum, november 2008